

**KARAMÜRSEL KÜLTÜR VARLIKLARI
VE
DEĞERLER ARAŞTIRMA
PROJESİ**

**SULUDEREMAHALLESİ
(KÖYÜ)**

KARAMÜRSEL KAYMAKAMIĞI

2019

SULUDERE’NİN KÖY TARİHİ	4
1.YÖNETİM.....	5
1.1.DEMOGRAFİK YAPI.....	6
1.2.MUHTARLIK YÖNETİMİ	6
1.3.TAŞINIR VARLIK	9
1.4.VARLIKLAR.....	11
2.DOĞAL HAYAT.....	14
2.1.COĞRAFİ YAPI	15
2.2.BİTKİ ÖRTÜSÜ	18
2.3.ORMAN	19
2.4.YABAN HAYATI	20
2.5.AFETLER	20
3.KENTLEŞME.....	21
3.1.YERLEŞME	22
3.2.ULAŞIM	23
3.3.ÜST YAPI.....	24
3.4.ALT YAPI	32
4.EKONOMİK HAYAT.....	34
4.1.TARIM	35
4.2.HAYVANCILIK	38
4.3.EKONOMİ	39
5.GEÇİŞ DÖNEMİ.....	41
5.2.SÜNNET.....	43
5.3.ASKERLİK	44
5.4.EVLENME BİÇİMLERİ	45
5.5.EVLİLİK.....	45
5.6.DÜĞÜN.....	46
5.7.ÖLÜM.....	47
6.HALK BİLGİSİ	49
6.2.HALK BİLİMİ.....	50
6.3.İSİMLER	50
6.4.SOMUT İNANIŞLAR.....	51
6.5.SOYUT İNANIŞLAR	52
7.HALK EDEBİYATI.....	55
7.2.METİNSEL ANLATIM.....	56
7.3.SEYİRLİK.....	57
7.4.ÂŞIKLAR.....	58
7.5.SÖZLER	58
8.HALK SAĞLIĞI.....	60
8.2.BESLENME.....	61
9.KÜLTÜREL YAŞAM.....	63
9.1.CANLI KÜLTÜR.....	64
9.2.KÜLTÜREL YAPI	64
9.3.TARİHİ VARLIKLAR.....	65
9.4.EL SANATLARI.....	65
9.5.DOKUMA.....	65
9.6.GELENEKSEL MESLEKLER.....	66
9.7.GİYİM-KUŞAM	66
9.8.SANAT	67

9.9.ZANAAT	67
10.MUTFAK	68
11. MÜZİK	73
11.1.HALK MÜZİĞİ	74
12. OYUNLAR	75
12.1.EĞLENCE.....	76
12.2.SPOR.....	76
12.3.ÇOCUK OYUNLARI	77
N.4. YETİŞKİN OYUNLARI.....	77
13.TOPLUMSAL YAŞAM	78
13.1.AİLE YAPISI	79
13.2.ÇOCUKLAR.....	79
13.3.SOSYAL YAŞAM	79
13.4.BAYRAMLAR.....	80
13.5.GÜNLÜK YAŞAM.....	81
13.6.KANAAT VE TUTUMLAR	81
13.7.GÖÇ.....	82
İBRAHİM AKBABA SULUDERE MAHALLESİ.....	85
EKLER	88
FOTOĞRAFLAR	88
ARAŞTIRMA EKİBİ	88
KAYNAKÇA	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

SULUDERE'NİN KÖY TARİHİ

Suludere (köyü) Mahallesi, 1870/1880 arası Doğu Karadeniz (Osmanlı Rus Savaşı) göçü olarak kurulmuştur. Edinilen bilgiler doğrultusunda Abdul Hamit dönemidir. O tarihlerde sahil bölgesi çorak olduğundan sıtma hastalığı yüzünden sulak ve orman bölgesi tercih edilmiştir. Suludere köyüne ilk olarak 3 aile gelmişlerdir. Mutakıben göç devam etmiştir.

Köyümüzün camisi 1881'de bitirilmiş Padişah Abdul Hamit tarafından finansman edilmiştir. Göç geldikten sonra açık araziler (ormanıçi) ekilip biçilmiş, hayvancılık ile geçinilmiştir. Zamanla nüfus çoğaldıktan sonra kırsal bölge olduğu için gurbetçilik başlamış (inşaat sektörü) yazın dışarda kışın köyde geçimini temin etmiştir. Zamanla yurtdışı gurbetçilik başlamıştır. Genç nesil geçimini dışarıdan sağlamaktadır. Şimdi ise emekliler çoğunlukta ikamet etmektedir. Köyümüzün özelliği, doğa güzelliği suların bol oluşu Doğu Karadeniz'e benzemektedir. Tercih onun için yapılmıştır.

YÖNETİM

1.YÖNETİM

1.1.DEMOGRAFİK YAPI

Son elli yılda göç olgusundan dolayı nüfusta azalma söz konusuydu ancak yaklaşık on yıldır nüfusta artış gözlemlenmektedir

Sayım Yılı	Toplam	Erkek	Kadın
1935	170	75	95
1940	179	81	98
1945	168	72	96
1950	193		
1955	169	71	98
1960	227	105	122
1965	184	77	107
1970	132	53	79
1975	80	27	53
1980	151	60	91
1985	102	41	61
1990	140	61	79
2000	126	60	66
2007	54	27	27
2010	63	32	31
2015	98	45	53
2016	100	46	54
2017	94	46	48
2021	104	54	50
2023	108	54	54

1.2.MUHTARLIK YÖNETİMİ

Merkezini Oluşturduğu Kırsal Kesimdeki Köy Sayısı

Suludere'nin çevresindeki köyler; Akçat, Akpınar, Safiye, Karapınar, İhsaniye, Senaiye köyleridir.

Numarataj

Numaraları yoktur. Köy sakinlerinin numara talebi var fakat Karamürsel Belediyesi bazı yerlerin imarı olmadığından numara vermemektedir.

Jandarma Karakolu

Köyde Jandarma Karakolu bulunmamaktadır, köy merkeze bağlıdır.

Köyde Adli Olaylar

Köyde adli olaylar yaşanmamaktadır.

Öğretmen

Okul vardır fakat kullanılmamaktadır.

Kütüphane

Muhtarlık, cami imamı ve İlçe Halk Kütüphanesi Müdürlüğü desteği ile oluşturulmuş; muhtarlar veya cami imamı tarafından korunan; muhtarlık odasında ve bu öğrencilerin kahvehane hizmet veren kitaplıklar vardır. Söz konusu kitaplıklarda (40) kitap bulunmaktadır.

Taşımali Eğitim Sistemi

3 Taşımali öğrenci mevcuttur. Bu öğrencilerin ikisi İmam Hatip, diğer öğrenci ise Necdet Calp Ortaokulu'nda okumaktadır.

Doktor

Köyde doktor bulunmamaktadır.

Ebe/Hemşire

Köyde ebe ve hemşire yoktur.

Sağlık Personeli Sayısı

Köyde sağlık personeli bulunmamaktadır.

Gezici Sağlık Hizmetleri

Önceden yapılıyordu. En son iki sene önce yapılmıştır. Şimdi herkes ilçedeki sağlık ocağına gitmektedir.

İmam

Köyde bir tane cami var, bütün dini hizmetleri bu cami sunmaktadır.

Yapı Ruhsatları

Belediye tarafından verilmektedir. Eskiden yapılmış binalar ruhsatsızdır.

Su Yönetimi

Su yönetimi bulunmamaktadır.

Dere Islah Durumu

Köyde dere ıslahı yapılmamıştır.

Yangın Vanaları

Köyde yangın vanası yoktur, fakat Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından 3 tonluk yangın tankeri verilmiştir.

TV Vericileri

Köyün 3 km dışında TV vericisi mevcuttur.

Yatırımlar

Köyde yatırım yoktur.

Arazi Toplulaştırması

Köyde 12 yıl önce yani 2006 yılında arazi toplulaştırması yapılmıştır.

Mera Islahı

Köyde mera ıslahı yapılmamıştır.

Tarım Merkezi (Tarım Danışmanı)

Köyde tarımsal veya diğer konularda hizmet sunan danışma bürosu veya tarımsal merkezli kuruluşlar yoktur.

Tarımsal Araştırma Merkezi

Köyde tarımsal araştırma yapan tarımsal araştırma merkezi yoktur.

Birlik ve Kooperatifler

Köyde herhangi bir tarımsal sulama kooperatifi veya tarım kredi kooperatifi yoktur.

Süt Yönetimi

Köyde süt yönetimi ile ilgili kurulmuş olan herhangi bir kooperatif, süt birliği gibi yönetim biçimleri yoktur.

Çiftçi Malları Durumu

Köyde çiftçi mallarını koruyan bir kurul yoktur. Bu işi eskiden bekçi değil de korucu yapıyordu ve köy halkından biriydi, bu kişinin ödemesi köylüler tarafından karşılanıyordu.

Muhtarlıkça Verilen Belgeler

Muhtarların eskiden verdiği belgeler; "ikametgâh belgesi, nüfus cüzdan örneği, nüfus cüzdanı kayıp, değiştirme ve nüfus cüzdanına fotoğraf yapıştırma belgesi, saklı nüfus belgesi, hayvan satış belgesi, adli müzaheret şahadetnamesi, tapu temlik ve intikal belgesi, tapu işlemlerinde hüviyet onama belgesi, tapu intikal işlemleri için veraset belgesi, fakirlik belgesi ve hayvan sevkiyatında kullanılan menşee kâğıdı" gibi belgelerdi. Muhtarlar eskiden nikâh da kıyardı.

Proje

Köyde yapılan veya yapılması planlanan bazı projeler var, ancak köy binası projesi tamamlanmadı. Cami şadırvanı projesine başlanmadı. Mezarlıkta kapalı alan projesine başlanmadı. Köy meydanında kapalı alan projesi tamamlandı. Piknik alanı genişletildi, taş duvar yapıldı.

Sosyal Hizmet

Köyde sosyal hizmet yoktur.

İş ve Meslek Kursları

Köyde bilgi, beceri kazanma adına açılmış iş veya meslek kursları yoktur.

Çöp Toplama

Eskiden herkes kendi çöpünü imha ediyordu. Günümüzde çöpler Karamürsel Belediyesi tarafından toplanmaktadır.

Dernekler

Karamürsel Suludere Köyü Kalkındırma Güzelleştirme Koruma ve Yardımlaşma Derneği vardır.

Siyasal ve Toplumsal Kuruluşlar

Köyde siyasal ve toplumsal kuruluşlar yoktur.

Turizm Danışma Bürosu

Köyde turizm danışma bürosu yoktur.

1.3.TAŞINIR VARLIK

Araçlar

Köydeki araçlar aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Araç Türü	Sayısı	Modeli
Otobüs		
Minibüs		
Otomobil	10	
Kamyon		
Kamyonet		
Traktör	1	
Biçerdöver		
Su tankeri		
Yangın tankeri	1	

Tarımsal Alet ve Makineler

Tarımsal alet ve makineler aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Alet Adı	Alet Türü	Sayısı	Özelliği	Kullanım Yeri Ve Şekli
Traktör Sayısı		1		
Kültüvatör				
Merdane		1		
Mısır Silaj Makinesi		1		
Motopomp				
Motorlu Tırpan				
Ot Silaj Makinesi		1		
Ot Tırmağı		1		
Pancar Sökme Makinesi		1		
Pnömatik Ekim Makinesi				
Pulluk				
Pülverizatör		3		
Römork				
Sap Parçalama Makinesi		1		
Selektör/Selektör Makinesi				

Sırt Pülverizatörü		1		
Süt Sağma Makinesi (Sabit)				
Süt Sağma Makinesi (Seyyar)				
Süt Soğutma Tankı		1		
Toprak Burgusu				
Toprak Tesviye Makineleri				
Yem Hazırlama Makineleri		1		
Yem Kırma Makinesi				

Sulama Sistemleri

Sulama Sistemleri tablosu aşağıdadır.

Salma Sulama	Damla Sulama	Yağmurlama Sulama	Cazibeli Sulama	Motopompla Sulama	Enerji İle Sulama
%80 Salma Sulama	%20 Damla Sulama				

1.4.VARLIKLAR

Hammadde Ocakları

Köyde hammadde ocakları yoktur.

Kaplıca

Köyde kaplıca yoktur.

2B Arazisi

Köyde 16 parsel 4588,31 m2 2b arazisi bulunmaktadır.

Hazine Arazileri

Mera, otlakiye gibi yerler vardır ama Karamürsel Belediyesine geçmiştir.

Köy Arazisi-Tarlası

Köyde köy arazisi tarlası yoktur.

Okul Arazisi

Okul arazisi var ve Milli Eğitime Bakanlığı'na devredilmiştir.

Meralar

Köyde mera yoktur.

Oluklar

Köyde oluk yoktur.

Otlaklar

Köyde otlak yoktur.

Toplam Hane Sayısı	Çiftçi Hane Sayısı	Hayvan Sayısı		Yem Bitkileri Ekiliş Alanı Ve Üretim Miktarı								Köydeki Bilinen Kayıtlı Mera Parselleri		Yem Alanları	
		Büyükbaş	Küçükbaş	Yonca		Fığ		S.Mısır		Diğer		Parsel No	Alan (Da)	Kayıtlı Mera Alanlarından	Alan (Da)
				Alan (Da)	Üretim Ton	Alan (Da)	Üretim Ton	Alan (Da)	Üretim Ton	Alan (Da)	Üretim Ton				
20	10	23	-	-	-	10	4	11	22	25	8	-	-	-	-

Yayla ve yaylak

Köyde yaylak vardır. Kızanlık bölgesi yaylak olarak kullanılmaktadır. Bu yaylak tapulu arazidir.

Harman Yeri

Eskiden vardı, fakat şimdilerde Karamürsel Belediyesine geçmiş ve aktif değildir.

Ağaçlandırma ve Fidanlık

Köyde fidanlık yoktur. Köyde ağaçlandırma yoktur. Zaten her yer ormandır.

Selektör Binası

Köyde selektör binası olarak kapalı bir alan vardır, bu alan şahıs malıdır.

Mezarlık

Köyde 3 mezarlık vardır. Mezarlıkların er biri ayrı yerdedir. Bu mezarlıklar ihtiyacı karşılamaktadır.

DOĞAL HAYAT

2.DOĞAL HAYAT

2.1.COĞRAFİ YAPI

Yerleşim Şekli

Bir derenin sağında ve solunda 300 m2 alana yayılmış aralıklı dağınık bir görünümde dir. Köy iki büyük mahalleden oluşmaktadır.

Yeryüzü Özellikleri

Köy orman özellikli bir köydür. Suludere Mahallesinde orman türü ağaçlar dışında kısmen meyve ağaçları sebze ekilişleri yapılmaktadır.

Rakım

Köyün denizden yüksekliği 350 - 400 metredir.

Kuytu Olan Yerler

Köyde kuytu yerler bulunmamaktadır.

İklim

Yazları ılık kışları soğuktur.

Piknik ve Mesire Alanları

Adı-Türü	Yeri	Hizmet Yılı	Durumu
Köy Merkezi Mesire Alanı	Merkez Mevki	2007	Aktif

Su Kaynakları

Buzlupınar, Elmapınar, Hacıhalim suyu, Saşpınar, Çürüksu ve Çökeksu gibi kaynak suları vardır.

Sulak Alanlar

Köyde sulak alan var. Bu alanın sebze meyve ekimi yapılmak dışında bir özelliği yok.

Boğazlar

Buzlupınar Boğazı, Karkuyu Boğazı, Başkiraz Boğazı, Gavurdere Boğazı, Elmapınar Boğazı, Çürüksu Boğazı'dır.

Şelaleler

Köyde şelale bulunmamaktadır.

Barajlar

Köyde baraj bulunmamaktadır.

Göller

Köyde göl bulunmamaktadır.

Göletler

Köyün ortasından geçen dereye yazın çocukların yüzebilmesi için dere bent yapılmaktadır.

Kuyular

Köyde kuyu bulunmamaktadır.

Dereeler ve Irmaklar

Köyden dere geçmektedir. Bunlar; Yatakpınar, Uzundere Irmağı, Kertil Deresi'dir.

Anıt Ağaç

Köyde anıt ağaç bulunmamaktadır.

Çayırılık

Yatak Mevkisi'dir.

Ovalar

Köyde ova bulunmamaktadır.

Vadiler

Köyde sayılamayacak kadar çok vadi vardır.

Dağlar

Samanlı Dağları mevcuttur. Bu dağların belirtilmesi gereken bir özelliği bulunmamaktadır.

Tepeler-Zirveler

Muharebe Tepesi 700 rakım, Buzlu Pınar Tepesi 700 rakım, Kertil Tepesi 700 rakımlıdır.

Yamaçlar

Köyde yamaç bulunmamaktadır.

Geçitler

Geçit değil, buna benzeyen işlevde orman yolu bulunmaktadır. Özelliği yoktur.

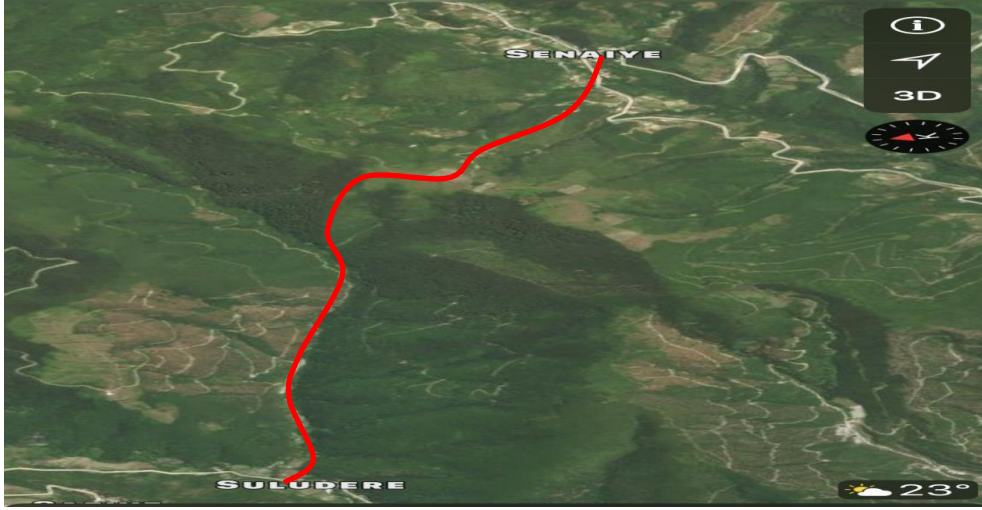

Dağ Yolu

Köyde dağ yolu bulunmamaktadır.

Yürüyüş Yolları

Adı-Türü	Yeri	Uzunluğu	Durumu
Suludere-Senaiye Yürüyüş Parkuru	Suludere Senaiye Arası	7 km	Aktif

2.2.BİTKİ ÖRTÜSÜ

Doğal Bitkiler (Fauna)

Köyde meşe, gürgen, kızılğaç ve ufak boylu bitkiler mevcuttur.

Çiçekler (Flora)

Kestane çiçeği, komarya çiçekleri oluyor.

2.3.ORMAN

Orman

200 dönümlük orman alanı bulunmaktadır. Bu alanlar eski dönemlerde odun ihtiyacını için yararlanılıyordu, şimdi yararlanılamıyor.

2.4.YABAN HAYATI

Yabani Hayvan Türleri

Domuz, ayı, çakal, tilki vardır, bunlar az da olsa ekili arazilere zarar veriyor.

Yaban Meyveleri

Orman içinde yaban elması bulunmaktadır.

2.5.AFETLER

Köyde Meydana Gelen Doğal Afetler

Köyde meydana gelen herhangi bir doğal afet yoktur.

KENTLEŞME

3.KENTLEŞME

3.1.YERLEŞME

Yerleşim Planı

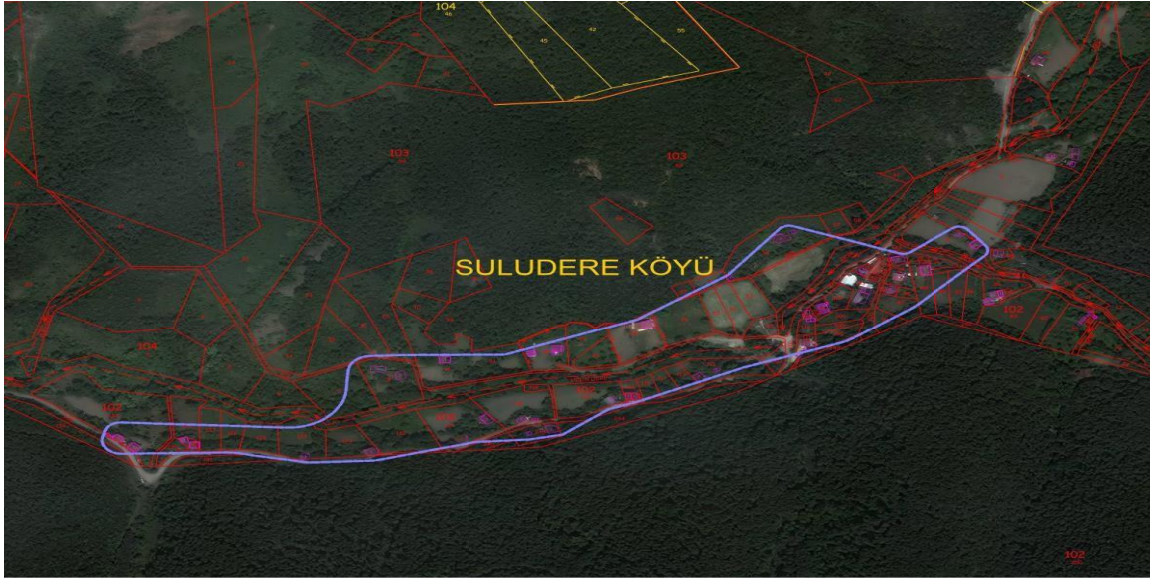
Yerleşim planı çizilmiŐtir.

İmar Durumu-İmar Planı

İmar planı bulunmamaktadır.

Köy YerleŐke Haritaları

Muhtarda kadastro harita mevcuttur. Kadastro'nun kesinleŐme tarihi 2005 yılıdır.

Orman Açma

Köyde ormanın bozulup tarlaya dönüŐtürüldüğü örnekler bulunmamaktadır.

Köy Meydanı

Köy meydanı var. Merkez meydanı olarak geçmektedir.

Toplam Bağlı Yerleşim Birimi Sayısı

Toplam 54 hane mevcuttur, köyde genelde yaşlılar kalmaktadır.

Kurucu Aileler

Köyün kurucu aileleri Fitozlar, Karamahmutoğulları, Kaptanlar, Kamparalar, Sarıoğulları ve Öztorunlardır. Köyün kuruluş yılı 1870'tir. Osmanlı Rus savaşından dolayı göç edenler köyün kurucuları olmuşlardır.

Köyde Sürekli ve Geçici Yerleşim

Köye, yazın dinlenme amaçlı gelenler ve sürekli ikamet edenler vardır. Kış aylarında köyde yaşlılar kalmaktadır. Köydeki yayla yazın hava almak, dolaşmak için kullanılan tapulu bir arazidir. O yaylada köylülerin kendi yerleri mevcuttur ve herkes tarafından kullanılmaktadır. Köyde yayla evi yoktur.

3.2.ULAŞIM

İlçe Merkezine Uzaklığı (Km)

Köyün ilçe merkezine uzaklığı 12 km'dir.

İl Merkezine Uzaklığı (Km)

Köyün il merkezine uzaklığı 43 km'dir.

Ana Yola Uzaklığı

Köyün ana yola uzaklığı 11 km'dir.

Ulaşım İmkânları

Köyün %80 i kendi arabaları ile veya muhtarlık tarafından temin edilen araçlarla ulaşımını sağlamaktadır.

Yollar

Soğuk asfalt yapılmıştır.

Köy Yolu Tarihçesi

1967 yılında makine ile yapılmıştır.

Telefon

Köyde telefon vardır.

İnternet

İnternetin çekim gücü ile ilgili aksaklıklar yaşanmaktadır.

3.3.ÜST YAPI

Cami

Köydeki cami padişah tarafından yapılan ilk camidir. Köyde bir cami etrafı komple taş duvardır. Caminin üst tarafı ahşaptır. Bu cami köyün her türlü dini ihtiyacına cevap vermektedir. Cami 06.08.1981 yılında ibadete açılmıştır. Yüzölçümü de 321,59 m²'dir. 120 m² arsa üzerinde 80 m² bina alanına ve 110 kişi cemaat kapasitesine sahiptir. Müştemilatında cami, şadırvan ve tuvalet bulunmaktadır. Konum olarak 40,644412054496954 enlem ve 29,641370773315430 boylamda bulunmaktadır. Cami kargir yapı olup tek katlı ve tek minarelidir.

Caminin mülkiyeti köy ahalisine aittir. İnşaatı köy ahalisi tarafından yaptırılan caminin mimarı Abdurrahman Kalfa'dır. Caminin kitabesi yoktur ve tarihi eser niteliği bulunmamaktadır.

İmamevi

İmamevi vardır. Köy binasıdır.

Kuran Kursu

Köyde Kuran kursu bulunmamaktadır.

Mescit

Köyde mescit bulunmamaktadır.

Okul

Köyde okul yoktur.

Okul İhata

Okul olmadığından ihata duvarı da bulunmamaktadır.

Okul Lojman

Okul lojmanı bulunmamaktadır.

Toplu Sağım Merkezi

Köyde sağım merkezi bulunmamaktadır.

Sağlık Ocağı

Köyde sağlık ocağı ve sağlık evi yoktur. Köyde sağlık lojmanı bulunmamaktadır. Aile hekimi ilçe merkezinde, Karamürsel'de sağlık ocağında bulunmaktadır.

Müze

Köyde müze bulunmamaktadır.

Öğrenci Yurdu

Köyde öğrenci yurdu bulunmamaktadır.

Pansiyon

Köyde pansiyon yoktur.

PTT Şube veya Acentesi

Köyde PTT şubesi bulunmamaktadır. Köye kargo gelmektedir.

Mülkiyet Özellikleri

Köyde miras da var tek mülkiyet de var. Mülkiyetin %90'nı tek mülkiyettir.

Köy Yapıları

Genel olarak Kargir ve ahşap binalar var ama yeni yapılanlar betonarmedir. Yapım aşmasında traktör kullanılmaktadır.

Toprak / Kerpiç	Kargir	Tamamen Taş	Taş + Beton	Beton
	Yarısı Kargir			

Oturulan Meskenlerin Yaşı

Köydeki en eski ev 150 seneliktir. Bunun yanında evler genelde eskidir.

Salonu Okuma

Köyde okuma salonu vardır. Salonu kullanan okuyan insanlar mevcuttur.

Köy Konağı-Odası Durumu

Var fakat misafirler kalamıyor.

Kiler, Depo, Mahzen ve Müştemilat

Köyde depo, kiler ve müştemilat gibi yerler bulunmamaktadır.

Dinlenme Tesisi

Köyde dinlenme tesisi bulunmamaktadır.

Demirci Dükkânı

Demirci dükkânı bulunmamaktadır.

Umumi Tuvalet

Köy merkezinde ve piknik alanında umumi tuvalet bulunmaktadır. Bunlardan biri köy merkezindeki 100 senelik bir yapıdır, diğeri ise yakın zamanda yapılmıştır.

Samanlık

Köyde samanlık bulunmamaktadır.

İş Makinesi

Şahsa ait iş makinesi bulunmamaktadır.

Ahırlar ve Ağıllar

Köyde hayvancılıkla uğraşan her evde ahır mevcuttur. Ahırlar eski usullere göre yapılmıştır. Kapalı ağıl vardır. Kapasitesi 80 küçükbaş hayvandır.

Suvat

Hayvanlar su ihtiyaçlarını akarsudan karşılamaktadır.

Kümes Yapısı

Köyde kümes bulunmamaktadır.

Çadır

Çadır var ancak kalma amacıyla kullanılmamaktadır.

Bakkal

Köyde bakkal bulunmamaktadır.

Fırın

Merkezde fırın bulunmaktadır.

Kahvehane

Bir tane kahvehane bulunmaktadır. Sosyal ihtiyaca cevap vermektedir.

Çay Bahçesi

Köyde çay bahçesi bulunmamaktadır.

Hızır Atölyesi

Köyde hızır atölyesi bulunmamaktadır.

Marangoz Atölyesi

Köyde marangoz atölyesi bulunmamaktadır.

Sanayi Tesisi

Köyde sanayi tesisi bulunmamaktadır.

Düğün Salonu

Köyde düğün salonu bulunmamaktadır.

Park

Çocuk parkı mesire alanında bulunmaktadır.

Pazaryeri

Köyde pazaryeri bulunmamaktadır.

Plaj

Köyde plaj yoktur.

Orman Yangın Müdahale Merkezi

Orman yangın müdahale merkezi yoktur.

Orman Yangın Gözetleme Kulesi

Orman yangın gözetleme kulesi bulunmamaktadır.

Orman Deposu

Orman deposu bulunmamaktadır.

Spor Sahası

Köyde spor sahası yoktur.

Spor Salonu

Köyde spor salonu bulunmamaktadır.

Köy Demirbaşları

Köyde demirbaş yoktur.

Çeşmeler ve Köy Çeşmesi

Biri Terkos Suyu Çeşmesi, diğeri de köy sakinlerinin Orman Pınarı Suyu'nu getirerek yaptıkları çeşmedir. Bu çeşmeler 1912-1914 ve 1968 yıllarında yapılmıştır.

Elektrik

Köye elektrik 1976 yılında geldi.

Trafo Adı	Trafo kodu	Tipi	Gücü	Mahalle	Tarih
Suludere	TRP 4377	Direk	100	Suludere	1976

Aydınlatma

Sokak lambaları var. Elektrik kesintisi yaşandığında el feneri ve mumdan yararlanılarak aydınlatma sağlanır.

GSM İstasyonu

Köyde GSM istasyonu bulunmamaktadır.

Tarımsal Enerji Nakil Hattı

Tarımsal enerji nakil hattı bulunmamaktadır.

Sokak

Çıkmaz Sokak 1970'li yılında yapılmıştır.

Çevre Düzenleme

Çevre düzenlemesi yapılmamaktadır.

Gasilhane

Köyde gasilhane bulunmamaktadır.

Kaldırımlar

Köyde kaldırım bulunmamaktadır.

Isınma

Köyde ısınma ihtiyacı soba ile karşılanmaktadır. Doğalgaz köye henüz gelmemiştir.

Kamp Alanı

Köyde mesire alanı mevcuttur.

Muhtarlık Binası

Köy lojmanının bir tarafı muhtarlık olarak kullanılmaktadır. Muhtarlık Hizmet Binası ahşaptır ve 1881 yılında kişi tarafından yaptırılmıştır.

3.4.ALT YAPI

Cadde

Köyde caddeler, köy kurulduğunda yapılmıştır.

Köprü

Köyde 3 köprü mevcuttur. Bu köprülere dair insanların hafızasında yaşayan bir hikâye yok. Köprülerin biri 1976'da ikisi de 1984'te yapıldı.

Kanalizasyon

Kanalizasyon yok ancak her eve ait fosseptik çukuru bulunmaktadır. Köyde logar yoktur. Yağmur suyu 150mt, içme suyu 4.000 mt uzunluğundadır.

Menfez

Köyde menfez bulunmamaktadır.

Arıtma Tesisi

Köyde arıtma tesisi bulunmamaktadır.

İçme Suyu

İçme suyu ile ilgili problem yaşanmamaktadır. Köyde bir tane su deposu bulunmaktadır. Su hatları köylere hizmet götürme birliği tarafından inşa edilmiştir.

Depo Adı	Adres Mevki	Hacmi
Suludere Su Deposu	Suludere	60

Sulama Kanalları

Köyde sulama kanalı bulunmamaktadır.

Artezyen

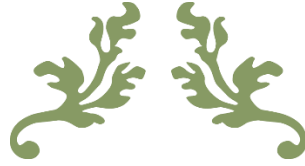
Artezyen kuyusu bulunmamaktadır.

Derin Kuyu Pompa

Derin kuyu pompası bulunmamaktadır.

Drenaj Kanalları

Drenaj kanalları bulunmamaktadır.

EKONOMİK HAYAT

4.EKONOMİK HAYAT

4.1.TARIM

Arazi Yapısı

Arazi yapısı Engebeli ve taşlık bir araziye sahiptir. Toprak yapısı kumsal ve çok meyve ve sebzelerde verimlidir.

Ekme, Biçme, Ürün Alma

Mevsimine göre ve usulüne uygun ekim, dikim yapılıyor. Eski ve modern usullerle yapılmakta. Bazen insan gücü bazen ise traktör yardımı ile yapılmakta.

Yetiştirilen Ürün Türleri

Sebze Çeşitleri	Miktarı	Alanı	Yetiştirme Şekli
Fasulye	2 ton	15 dekar	Eski usul/Tohum kendilerinde
Domates	7,5 ton	15 dekar	Bahçe, Fide olarak satın alınıyor
Salata	7 ton	15 dekar	Bahçe, Fide olarak satın alınıyor
Biber	5 ton	15 dekar	Bahçe, Fide olarak satın alınıyor
Patlıcan	2,5 ton	5 dekar	Bahçe, Fide olarak satın alınıyor
Mısır	15 ton	30 dekar	Tarla, tohum satın alınıyor

Hasat Usulleri

Sulu Tarım	Kuru Tarım
100 dekar	-

Köy içeresinde imece usulü yapılır. Herkes kendine göre hasat usulleri yapar. Herkes ürününü kendisi toplar.

Tarım Arazisi (Ha)

Meyvecilik

Meyve Türleri	Alanı	Ağaç Sayısı
Ceviz	10 dekar	300
Kestane	10 dekar	300
Trabzon Hurması	5 dekar	200
Malta Eriği	1 dekar	20
Erik	5 dekar	200
Elma	5 dekar	200
Armut	5 dekar	200
İncir	2,5 dekar	100
Dut	2,5 dekar	100
Üzüm	10dekar	500 omca
Fındık	10 dekar	1000 Ocak
Karpuz	5 dekar	20000 fide

Sebzecilik

Sebze Türleri	Alanı	Durumu
Fasulye	15 dekar	Eski usul/Tohum kendilerinde/Sırk fasulye-otarak
Domates	15 dekar	Bahçe, Fide olarak satın alınıyor
Salata	15 dekar	Bahçe, Fide olarak satın alınıyor
Biber	15 dekar	Bahçe, Fide olarak satın alınıyor
Patlıcan	5 dekar	Bahçe, Fide olarak satın alınıyor
Mısır	30 dekar	Tarla, tohum satın alınıyor. Ekmek üretimi için

Seracılık

Köyde sera bulunmamaktadır.

Süs Bitkileri

Köyde süs bitkileri üretimi yapılmamaktadır.

Sanayi Bitkiler

Köyümüzün ormanlarından odun kesilip, Gebze'ye ve sunta fabrikalarına gönderiliyor.

Bitki (Dal) Aşılama

Yaygın olarak ceviz aşılama yapılmaktadır. Eski bir ağaç yarından itibaren kesilir yeni bir kalem aşısı yapılır. Kestane aşılması da yapılmaktadır.

Tarımsal Sulama Çeşitleri

Sulama Durumu	Bahçe	Tarla	Sulama Kaynağı	Düşünceler
Salma	Evet	-	Dere/Kaynak	Boru-hortum

Sulama Durumu

Arklarla (kanallarla) yol kenarına getirilip bahçeler sulanıyor. Herkesin kendine özgü bir sulama günü vardır. Sıra ile yapılır. Son zamanlarda damlama sistemi uygulanıyor.

Tarımsal İşletmeler

Büyük ölçekli tarımsal işletmeler bulunmamaktadır.

Doğrudan Gelir Ve Kredi Desteği

Doğrudan gelir ve kredi desteği alan yok. Eskiden alanlar vardı. 5-10 sene önce kredi desteği almışlar.

Kooperatif

Köyde Kooperatif yoktur.

Tarım Danışmanı

Köyde istihdam eden veya görevlendirilen tarımsal danışmanımız yoktur.

Tarımsal Kurslar

Tarımsal kurslar önceden yapılıyordu. Destek tanıtım açısından kısa zaman içinde geldiler.

Yardım Ve Kredi

Yardım ve Kredi alınmıyor. Ama istense alınır. Genelde dışarıdan getiriliyor, kiralanıyor. Sadece bir kişide tarımsal araç gereçler mevcut. Traktör, ot biçme makinesi, çapa makinesi, pulluk ve balya makinesi var.

4.2.HAYVANCILIK

Yetiştirilen Hayvan Türleri

Cinsi	Ahır Veya Hane Sayısı	Hayvan Sayısı	Nerde Yaşadığı	Durumu
Büyükbaş	2	4	Ahır	Eski tip
Küçükbaş (Koyun)	1	28	Ağıl	Eski TİP/Kıvrıkcık
Küçükbaş (Keçi)	1	3	Ağıl	Eski TİP/Saanen

Hayvan Mevcudu

Büyükbaş Hayvan	Küçükbaş Hayvan
4	31

Kümes Hayvanları

Tavuk	Horoz	Kaz	Diğer
60	10	3	-

Kümesler

Herkes kendine göre tavuk, horoz besliyor. Kümesleri de kendi evlerinin önünde uygun alanlar yapıp orada besliyor.

Süt Mandırası

Köyümüzde süt mandırası yoktur.

Süt Sağım Ünitesi

Süt sağma makinesi vardır. Kullanılır.

Çobanlık

Hane sahipleri kendi yapıyor.

Hayvansal Ürün Üretimi, Çeşitleri, Elde Edilişleri

Üretim Cinsi	Üretim Çeşitleri	Üretim Miktarı	Üretim Şekli	Durumu
Hayvansal Üretim	Yumurta	6000 adet	Folluk	Hayvansal Üretim
Hayvansal Üretim	Süt	36 ton	Elle/Makine	Hayvansal Üretim
Hayvansal Üretim	Peynir	0,5 ton	Elle/Makine	Hayvansal Üretim
Hayvansal Üretim	Tereyağı	30 kg	Elle	Hayvansal Üretim

Hayvansal Ürünlerin Pazarlanması

Hayvan pazarlama yok. Süt satılmakta. Talepte bulunan şahısların evlerine bırakılmaktadır.

4.3.EKONOMİ

Hanedekilerin Meslekleri

Mimar, mühendis, inşaatçı, usta ve kalfalar, işçi emeklisi meslek grupları vardır.

Hanelerin Yıllık Geliri

Emekli maaşı alınmaktadır. Yaklaşık yıllık 20-22 bin TL arası. Mesleklere göre değişiyor.

Ekonomik Faaliyetler

Hayvancılık, odun pazarlama vs.

Ticari Faaliyetler

Bulunmamaktadır.

Sanayi Durumu

Bulunmamaktadır.

İş Yerleri

Köyde bakkal, market ve işyerleri yoktur.

Benzin İstasyonu

Köyde benzin istasyonu yoktur.

Tüketim

Köyde herkes kendine göre ekip biçer, kendi yaptıklarını tüketirler.

Ölçme, Tartma, Hesaplama Birimleri

Herkes kendine göre ekim dikim yapıyor ticari amaçlı yapılmıyor bu yüzden ölçüm tartım olmuyor.

Pazarlama

Köyde herkes kendine kadar üretir. Pazarda satmazlar.

Taşımacılık

Sadece öğrenci taşıma sistemi bulunmaktadış.

Toplulaştırma

Köyde devlet tarafından arazi toplulaştırması yapıldı.

Diğer Ekonomik Faaliyetler

Köyde yürütölen başka ekonomik faaliyet yoktur.

GEÇİŞ DÖNEMİ

5.GEÇİŞ DÖNEMİ

Ebelik

Eskiden ebeler vardı. Şimdi doğum için merkeze gidilmektedir.

Gebelikten Korunma

Sağlık ocağında anlatırlar.

Hamilenin Kaçınmaları

Hamilelik önceden gizlenirdi.

Kısırlığı Giderme Yolları

Kısırlığı giderme yolları bilinmiyor.

Aşerme

Eskiden aşerme olsa da utanılıp söylenmezdi. Şimdilerde her şeye aşeriyorlar.

Çocuğun Cinsiyetinin Tayini

Cinsiyet tahmini yoktur.

Doğum Öncesi

Doğum öncesinde bebeğin eşyalarını ve yatağının hazırlığı yapılmaktadır.

Doğum Sırası

Eskiden doğumla ebeler ilgileniyordu.

Doğum Sonrası

Eskiden bebek erkek olursa nesli ilerletmesi manasında silah atılırdı. Doğum yapan kadın 40 gün evden çıkmazdı. Bebeğin kıyafetlerini nazar değmesin diye dışarıda yıkamazlardı. Şimdi ise bu adetler pek fazla uygulanmıyor.

Ad Verme

Genellikle aile büyükleri ve ebeveynler karar verir. Manevi şahsiyetler örnek alındığı gibi geçmişte yaşamış aile büyüklerinin isimleri tercih edilir. Herhangi bir tören yapılmaz. Sol kulağına kamet getirilir, sağ kulağına ezan okunur.

Çocuğun Göbeği Ve Göbekte İlgili İnanışlar

Bebeğin göbek bağı caminin çatısına atılır veya camii avlusuna ya da okula gömülür. Genelde bizim köyümüzde toprağa gömme olmaz. Şimdi de bu gelenek yapılıyor.

Çocuğun Yıkanması

Bebek doğduktan sonra leğenin içinde yıkanır. Hane kadınlarından ve tecrübeli kişilerden destek alınır.

Çocuğu Sütten Kesme

Bebek genelde 2 yaşında süttten kesilir. Süttten kesmek için yalancı emzik denilen emzik ile oyalanmaya çalışılır.

Lohusalık/Kırkılı

Loğusa kadın lohusalık döneminde yalnız bırakılmaz. Eskiden doğum yapan anne ve bebeği 40'ına kadar dışarı çıkarmazlardı. 40'ında mevlit okutulurdu. Bebeğin çamaşırları dışarıda yıkanmazdı. Bebeğin babası, bebeğin 40'ı geçene kadar kucağına almazdı. Çünkü uğursuzluk getireceğine inanılır.

Kırk Basması /Kırk Karışması

Kırk basmasın diye bebekleri birbirlerinin evine gitmezlerdi. Bebekleri birbirlerine göstermezlerdi. Şimdi bu tutum davranış pek yok.

Kırklama/Kırk Uçurma

40. günü mevlit okutulur.

Tuzlama

Eskiden çevre illerde yapılırdı. Şimdilerde ise halen yedisinde ve kırkında bebeğe tuzlama yapılır.

Yeni Doğan Çocuğa Kesilen Kurban/Akîka Kurbanı

İsteyen Akîka kurbanını keser, isteyende adak adadığı kurbanı keser.

Yeni Doğan Çocuğa Okutulacak Mevlit/Altı Aylık Kınası.

Yeni doğan çocuğa mevlit okutulur. Genellikle kırkında okutulur.

Diş Çıkarma

Bebeğin diş çıkarmasında herhangi bir şey yapılmaz. Bebek ilk dişi düştüğünde saklanır. Halının altına da saklayanlar var.

Çocuk Kırklama / Diş Bulguru Kaynatma

Çocuğun kırk suyuna anahtar, yüzük koyulur. Çocuğun yıkandığı bu su ile annede yıkanır.

Çocuk Ağlaması

Karnı açtır annesi emzirir.

Yeni Doğan Çocuğun Kesilen İlk Saçı Ve Tırnağı

Eskiden ilk kesilen saçı kadar buğday ya da gram altın alınır.

5.2.SÜNNET

Sünnet Düğünü

Önceden sünnet düğünü diye bir şey yoktu, mevlit ile yapılırdı yemekler verilirdi bir gün sürerdi. Şimdilerde ise düğün yapılıyor.

Sünnet Gelenekleri

Eskiden dışarıdan sünnetçi gelirdi. Köy meydanında davullu zurnalı toplu olarak sünnet yapılıyordu. Toplu yapılmasının sebebi masraf az olsun diye toplu sünnet yapılırdı. Kuran okunur, yemek verilirdi.

Sünnet Yaşı/ Dönemi

Çocuk çok küçük iken sünnet yapılmıyordu. Okula gitmeden ya da ilk sınıfta sünnet ettirilirdi. Ortalama en fazla 10 yaşına kadar sünnet yaptırılır.

Sünnet Olma Usulleri

Özel kıyafetler alınır, eş dost akraba davet edilir, hediyeler getirilir, Kur'an okunur ve dua yapılır, sünnetçi çağırılıp sünnet yaptırılır. Elektrikli sünnet sistemi yoktu. Usturayla kesim oluyordu.

Sünnet Hazırlıkları

Önceden sünnet hazırlığı yoktu, çocukları kaptıkları gibi sünnet yaparlardı. Köyümüzde köy meydanına bölüm bölüm yataklar kurulurdu. Renkli tülbentlerden boğum boğum süsler yapılırdı. Şimdi ise sünnet yatağı süslenir. Çocuğa kıyafet alınır herkes kendisi düğün ve mevlit yapıyor.

Kirvelik

Kirve vardır. Yakın akrabalarından biri dayı veya amca olurdu çocuğu tutar sakinleştirir. Çocuğun düğün masrafına ortak olur.

Sünnet Hayırlama

Eskiden teneke kutular vardı oraya herkes gücü yettiğince para koyardı. Altın takabilen takı yastığına ya da çocuğun gömleğine takardı. Şimdi ise sünnet hayırlama da takı takılır veya para verilir.

5.3.ASKERLİK

Askere Uğurlama

Askere giden gençler için komşular toplanır, hediyeler getirir, yemekler yapılır, dualar okunur. Bazen davul ile otobüse uğurlanır. Asker evinde eğlence olur. Eskiden dere kenarında toplanılır silahlar atılırdı.

Asker Karşılama

Karşılama evinde yemek verilir. Gözün aydına gidilir.

Asker Ziyaretleri

Uzaktaydım kimse gelmedi. Ailemden herkes geldi. Ben de oğluma ziyarete gittim.

Asker Mektubu

Eskiden sık yazılıyordu. Şimdi ise yok.

Askerlik Anıları

Köyden biri teskeresini ne zaman alacağını bilmiyordu ve bunu nöbet sırasında askere söylendi, eşi askerliğini dört sene yaptı.

Benim dini bilgim var, Erzurum Ilıca'ya ulaştırma taburuna asker gittim. Bir gün öğle namazı için camiye gittim. 'Namazı farzı ile kılayım da içtima ya yetişeyim' dedim. Geç kaldım 5 dakika kadar. Çavuş da kızdı bana 'neredesin, ben sana gösteririm akşam namazı nasıl kılınır'. Akşam vakti geldi çavuş bana yumruk attı, dişlerim döküldü. Ben bir hafta yemek yiyemedim. Yatsı için yine namaza gittim camiye hem ağladım hem namaz kıldım 'Allah'ım şu adama bir ders ver' dedim. Tekrar bölüğe döndüm. Yalovalı bir çavuş vardı bizi döven çavuşu çağırıp dövmüşler 3 kişi. Sabah 3 saatleri ambulans sesine uyandım, çavuşu almaya gelmişler, fenalık geçirmiş. Aradan 12 gün geçti. Çavuş gelmedi. Benim de namım duyuldu, 'hoca da okumuş üflemiş çavuşa ondan böyle oldu' diye herkese yayılmış, hâlbuki öyle bir şey yok. Efsane oldu artık bana kimse dokunamadı. Bölük komutanı da ağzı pis biriydi normal konuşmazdı hep argo sözler kullanırdı. O sabah gelip ilk defa 'günaydın' dedi. Ben hoca olmadığımı iddia ediyorum. Çavuş da hastanede 'bana ne yaptı ise hoca yaptı' demiş. Bölük komutanı 'Gel gidelim sen ona hakkını helal et' dedi. Ben de gittim. Ben de bir bardak su isteyip ona Yasin-i şerif okudum. Ondan sonra birliğin camisine eskiden 3 kişi gelip namaz kılıyorsa şimdi 300 kişi gelmeye başladı.

Seferberlik-Kurtuluş Harbi Anıları

Mudanya ve Yemendeki savaşlara katılan büyüklerimiz var. Paşa dedenin iki dedesinin Çanakkale Savaşına katıldıkları, Ali Karadere'nin babası Mudanya'da şehit olmuştur.

5.4.EVLENME BİÇİMLERİ

Görücü Usulü

Görücü usulü, tanıdık adamın kızını ya da oğluna çocuğunu vermekle olur.

Kız Kaçırma

Kız kaçırma olayı pek yaşanmaz, kaçıranda kaçanda iyi sayılmaz.

Dışarıdan Evlenme

Dışarıdan kız alma olur, dışarıya kız vermek çok nadir olur.

İç Güveysi

Alınan gelinler eve iç güveyi olabilir.

Tercihli Evlilik

Birbirlerini beğenirlerse olur.

Tanışıp Anlaşarak Evlenme

Tanışıp evlenme en iyisidir.

İkinci Evlilik

Hiç taassup edilmez. Ama olabilir de. Genellikle eşi ölen ve bakıma ihtiyacı olanlar ikinci evliliği tercih ederler.

5.5.EVLİLİK

Evliliğin Tanımı

Evlilik, askerliğini yapmış, herkesin erken yaşta evlenip çoluk çocuğa karışması istenir.

Evlilik Yaşı

Evlilik yaşı 18 olması gerekir. Askerden sonra hemen evlendirilir.

Eş Seçimi

Genelde evlilikler görücü usulü olur. Göz ile de seçilebilir. Anne ve baba kimi isterse onunla evlenilirdi. Birbirlerini cam da görürlerdi. Falanca kişiye sana alacağız diye anne ve baba söylerdi. Gençlerde buna itiraz etmezlerdi. Adayı beğenmeme olmazdı. Anne ve baba isterse kesin olurdu. Akraba ile evlenilir, tanıdık olması iyidir. Nişan olmadan flört olmaz. Askerlik yapması gerekirdi.

Evliliğin Beyanı

Nişan yapılır. Söz yapılır. Tekbir gençler arasında yapılır. şimdi davetiye dağıtılır. Eskiden dışarıya pek kız verilmezdi. Herkes birbirine söylerdi, konu komşu duyardı.

Kısmet Açma

Eskiden fal bakma olurdu, kurşun dökerlerdi, muska yazanlar da olurdu. şimdi ise yok.

Kız Görme/Kız İsteme

Kız istemeye giderken temiz elbiseler giyilir, hediye alınır. Bohça isteğe bağlı götürülür.

Başlık Parası/Süt Parası/Mehir

Başlık parası yoktur. Gençler yol bahşışı yapar. Mehir dinimizde emredildiği şekilde alınır. Bazen eskilerden süt parası alınırdı şimdi yok.

Söz Kesimi

Söz parmaklara takılan yüzükle aile büyüklerinin flört etmesine izin verdikleri durumdur. Sonradan bohça götürülür.

Nişan (Adetleri, Törenleri)

Bohça götürülür, nişan yüzükleri takılır. Kız tarafı, yemekli veya çalgılı nişan yapabilir.

Boşanma

Boşanma bizce ayıplanır. Boşanmadan önce taraflarla konuşulur. Boşanma az denilecek kadar azdır.

5.6.DÜĞÜN

Düğün Yeri

Eskiden köy meydanında yapılırdı. Şimdi düğünler Karamürsel’de yapılır.

Düğün Zamanı

Hasat zamanında yapılır. Yazında yapılabilir.

Düğün Şekli

Eskiden bütün düğünler meydanda olurdu, kır düğünü şeklinde de yapılır. Kadınlar bir yanda erkekler bir yanda olurdu ama aynı ortamlarda olurdu. Şimdi düğünler hep düğün salonunda oluyor, köyde düğün yapanlar da var.

Davetiye/Okuntu

Davetiye basılır. Telgraf gelir, gelirse okunur.

Çeyiz Alma/ Çeyiz Serme

Evet, bunlar hazır, örgü yapılır, düğün döneminde çeyiz sermesi yapılırdı. Eksikler hediye olarak alınır.

Kına Gecesi

Kına geceleri evde yapılır tahtanın olduğu yere basarlardı. Kına gecesi yapılırdı. Kınayı geline kızlar yakardı. Kızlar ellerinde mumlar gelinin etrafında dönerdi.

Erkek Kınası

Erkek kınası yoktur. Erkekler kına yapmaz. Kendi aralarında otururlar.

Gelin Hamamı

Eskiden kız tarafı kızını hamama götürür, erkek tarafı da kızı görmeye giderdi. Şimdi ise yok.

Damat Tıraşı

Eskiden damat tıraşı köyün berberi tarafından meydanda davul zurnayla yapılırdı. Şimdilerde bu adet kalmadı.

Duvak

Evet yapılır.

Gelin Alımı

Gelin alması çok güzel yapılır hep silahlar atılır, evden çıkarken sandık üstüne oturulur. Para, bahşış istenir, dua yapılır. Eskiden düğünlerde at ile gezilirdi.

Nikâh

Resmi nikâh düğünden önce yapılır. Resmi nikâhtan sonrada dini nikâh kıyılır.

Düğünlerde Çalınan Çalgılar

Düğünlerde mızıkâ, davul ve zurna ile oynanır. Önceden kemençe de vardı.

Düğün Yemeği

Düğünlerde büyük tosunlar kesilir, et, pilav, sulu yemek ve tatlı hazırlanır.

Düğün Sonrası

Düğün sonrasında ayak dönüşünde tavuk istenir, eğlence olsun diye damadın ayakkabısı saklanır.

5.7.ÖLÜM

Ölüm Sırası

Dua okunur, cenaze gömülür, ölü telkin ve defin işleri yapılır. Eskiden ölü ruhunu teslim etmek üzere iken ezan okunur. Şimdi de bilen varsa yapar.

Ölümün Duyurulması

Ölüm sala ile duyurulur. Camiden sala okunur.

Yıkama

Cenaze yıkamaları öncelerde evlerinin önünde oluyordu. Yıkamayı imam yapar. Genelde ilçede gasil hanede yıkanır cenaze yıkanmış olarak köye gelir.

Kefenleme

İmam ilgilenir. Kefenlenmiş olarak gelir.

Ölünün Bekletilmesi

Eğer zamansız ölürse ve uzaktan gelecek yakını var ise ölü bekletilir.

Cenazenin Taşınması

Eğer köy içinde ise omuz ile taşınır, uzakta ise araba ile getirilir.

Ölünün Gömülmesi

İmam ilgilenir. Dini usullere göre gömülür.

Ölüm Sonrası

Dua edilir. Kuran okunur. 7, 40 ve 52. okumaları yapılır.

Cenaze Namazı

Cenaze namazı camide kılınır, imam ilgilenir, özel bir gelenek yok dini usullere göre kılınır.

Telkin/Talkın

İmam ilgilenir. Özel bir gelenek yok. Ölünün yakınlarından birileri ve hoca olur. Telkin verilir. Ölünün anne babasının ismi zikredilir, sen öldün der. Efsaneye göre ödü patlamamış insan ölmüş sayılmaz, telkin verilince kafasını kaldırıp tahtaya vurur, o anda ödü patlar ve öldüğünü anlar. Dinen sadece öldüğü söylenir.

Taziye

Cenaze sahipleri ve yakınları ilgilenir. Cenaze musallada iken de definden sonra mezarlıkta taziyeler yapılır.

Yas Tutma

Eskiden televizyon radyo açılmazdı. Cenaze sahibi bir müddet tıraş olmazdı. Bunlar artık yaygın değil. Şimdi dua edilir 7'si 40'ı yapılır.

Ağıtlar

Ölünün arkasından ailesi tarafından ağıtlar yakılır. Genelde eşleri ağıt yakar. Eskiden, biz genelde hocalar ağıt yakmanın Allah'a isyan edildiğini söyleriz, ama genelde kadınlar dinlemez. Laz köyü olduğumuz için ağıtlar Lazca yakılır. Bütün sülalesini anar ismini söyler, 'sen şöyle bir adamdın da böyle gözlerin vardı da, seninle biz şöyle şeyler yapardık tarlada buluşurduk' gibi ağıtlar yakılır.

Cenaze Yemeği

Mezarlıkta pide verilir, evde sulu yemek verilir. Konu komşu yardım eder.

Ölünün Eşyaları

Ölen kişinin eşyaları dağıtılır, camiye verilir veya isteyen varsa ona verilir.

Ölümü Düşündüren Ön Belirtiler

Yüzünün rengi gitmesi, ağır hasta olması gibi belirtiler olur.

Mezarlık

Mezarlıklar standart şekilde mermerdir.

HALK BİLGİSİ

6.HALK BİLGİSİ

Mevsimler

Eskiden hıdrellez kutlamaları vardı, eğlenilir ateşten atlanırdı. Şimdi ise Temmuz ayında Kadırga Şenlikleri yapılmakta insanlar toplanıp horon, halay oynar yemekler yapılır yenir.

Gün Adları

Eskiden yoktu. Şimdilerde muhtarlık öncülüğünde kadırga şenlikleri yapıyoruz.

Gün Dönümleri

Eskiden aşure pişirilirdi. Şimdi yoktur.

Sayıllı Günler

Temmuz ayında Kadırga günlerimiz vardır.

Ay Güneş Tutulması

Güneş tutulmasında ezan veya sala okunurdu.

Hava Tahminleri

Hava aşağıya, duman ya da sis inerse veya bulutlar deniz üzerinden geliyorsa yağış olacak. Dereden kurbağalar çıkıyorsa sel olacak denilirdi. Aşırı sıcak olduğu zaman yağmur yağacağı söylenirdi.

Yerel Doğal Takvim

Ekim ayında ekim yapılırdı. Ekim için yapılan zamanlar vardı Rumi takvim kullanılırdı.

6.2.HALK BİLİMİ

Halk Hukuku

Sorunlarımız ihtiyar heyeti, muhtar ve imam tarafından çözüldü şimdi mevcut değil.

Halk Matematiği

Rumi takvim uygulaması vardı şimdi modern takvim usulleri devam etmekte olup öküzle saban sürme işlemi yapılmaktaydı, şimdi bunların yerini traktör aldı. Yetişen başlıca ürünler: hububat, ay çiçeği, fasulye ve patates.

6.3.İSİMLER

Yol İsimleri

Başkiraz yolu, Kertil, Ermeni çiftliği, Buzlu pınar, Baş değirmen, Çiftdere, Aşağı Kapanlık, Tepe tarla, Büyük kuyu, Muharebe tepesi, Çürüksu, Kızanlık, Kutıl yol isimleri mevcuttur.

Yer İsimleri

Ermeni (Bor) Çiftliği, Buzlu pınar, Büyük kuyu, Çürüksu, Erikli Çiftliği.

Tarla İsimleri

Tepe tarlalar: Tepelik yerde olmasından dolayı bu ismi almıştır.

Ermeni Çiftliği: Eskiden esir bir Ermenin bulunduğu çiftlik olup şu anda köylü tarafından işlenmektedir.

Erikli çiftliği, Başkiraz tarlaları Başkiraz' a sınır tarlalar.

Bahçe İsimleri

Çatal boğaz ve tepe tarla. Arşın deresi, köy içinden geçmekte olup çatal boğaz ve tepe tarla mevkileri verimli bahçelerdendir. Eskiden üzüm bağlarıyla meşhur köyde şimdi kestane ceviz fasulye yetişmektedir.

Hayvan İsimleri

Büyük baş isimler: Aynalı, Karakız, Alaca, Alakız

Köpek isimleri: Karabaş, Aslan

Dağ Ve Tepe Adları

Tepe tarla; tepelik tarla. Muharebe Tepesi: Yunanlılarla burada çete savaşları yaşandığı için bu adla anılmaktadır. Çürüksu (uncu yolu da denilmektedir) ve Kertil tepesi.

Mezarlık Adları

İki adet mezarlık bulunup birine eski diğerine yeni mezarlık denmektedir.

Soy/Sülale İsimleri

Fitozlar, Sarioğulları, Kaptanlar, Çabiler, Karacanlar, Aypınalar, Karaçamlar, Altınlar, Demirciler, Çampınarlar, Çikmazlar ve Özturun soy isimleri mevcuttur.

Köyün Adı

Suludere: Su ve dere sulu çık dere demek. 1993 Harbinde köye Doğu Karadeniz' den savaş nedeniyle göç olmuştur. Özellikle Artvin Hopa yöresinden gelenler vardır. İlk insanlar bu derenin fazla suyundan buraya Suludere adını vermiştir. Ayrıca göç ettiğimiz köyün ismi de Suludereymiş. Suludere 'ye 1873'te göç edilmiştir. Kuruluşu Rus Savaşı zamanıdır.

Köye Bağlı Mahalle Adı

Ermeni çiftliği (Halk arasında İşon çiftlik) ve köy merkezidir.

Lakaplar

Aile lakapları olarak bilinen lakaplar vardır, sülale soy isimleri de olarak geçmektedir. Bunlar: Fitozlar, Sarioğulları, Kaptanlar, Çolaklar, Demircioğulları, Demireller, Karacalar, Karacaerler, Çıkmışlar, Karaçamlar, Altınlar, Karadenizler, Akdenizler, Torunoğulları, Dışpınarlar, Çampınarlar. Lazca lakaplar da vardır. Bazen kendi aramızda espri olarak söyleriz.

Lehçe

Lazca konuşulmakta ve şiveye de yansımaktadır.

Dil Ve Yaşam / Hitaplar, Yaklaşımlar

Eskiden köyde Türkçe konuşmak ayıptı, hep Lazca konuşulurdu. Samimi olduklarımızla lakaplar ile anlarız.

6.4.SOMUT İNANIŞLAR

Ziyaretler

Köyde bu tür yerler bulunmuyor.

Yatırlar

İlçede yatırlar var ama ziyaret etmiyoruz.

Türbeler

Türbe ziyareti bizde yaygın değildir.

Kabir Ziyareti

Evet gidiyoruz. Bazen cuma akşamları, arife günü ve bayram sabahları gibi zamanlarda gidiyoruz.

Ayin

Hayır, bu tür inanışlar yoktur.

Yer İnanışları

Hayır gitmiyoruz. Dinen sakıncalı konular.

Su İnanışları

Köyde Rauf'un suyu vardı, suyun kalitesi iyi diye oradan alınırdı. Şimdi de kullanılıyor.

Dinsel Kuruluşlar

Birçok cemaat ve tarikatlar var. Ancak bizler diyanetin hizmetlerinden faydalanıyor ve güveniyoruz.

Tekke Aşığı

Köyde tekkeler yoktur.

Muska

Çok eskiden korkan çocuklara yaptırılırdı. Çocuğun boynuna asılarak muhafaza edilirdi.

Kurşun Döktürme

Korkunca ve nazar için kurşun dökerler. Şimdilerde pek fazla kalmadı.

Mevlit

Mevlit yerine Kuran okutulur. Ölüm veya doğum zamanlarında Kuran okutulur, dualar yapılır. Dini bayramlarda kabristana gidilir. Hoca dua okur ve toplu dua yapılır.

Adak Adama

Genelde kuzu kesilir. Örneğin; Oğlum askerden gelsin, kızım evlensin, çocuğum olsun, çocuğumun işi düzgün gitsin, evde nazar varsa yapılır, yeni ev araba alındığında kesilebilir.

Hacca Uğurlama

Helallik alınır. Ziyaretler yapılır ve toplu halde uğurlama duası yapılır.

Bitkisel Besinler

Bazen bitkisel ürünlerden faydalanılır. Doğadan temin ediyoruz. Büyüklerimizden de faydalanıyoruz.

6.5.SOYUT İNANIŞLAR

Din Ve Sosyal Unsurlara İnanış

İslam dininin emirlerini yerine getirmeye çalışılır. Cuma secdeleri Yasin okur dua edilir. Ayrıca kandil gecelerini de ibadetle geçiririz.

Batıl İnanışlar

Eskiden baykuş ötmesi, kara kedi geçmesi gibi batıl inanışlar vardı.

Gök İnanışları

Eskiden güneş tutulması hayra yorumlanmazdı. Şimdi ise öyle inanışlar yok.

Doğru Diye Anlatılanlar

Gece köye yayan çıkılırdı, köyden birileri cine rastlamış, ona taş atmışlardır diye uydururlardı, kendi anlattıklarına da kendileri inanırdı. Diğer insanları da inandırırlandı. Ben inanmazdım. Hatta cinlerden korunmak için şarkı söyleyerek giderlerdi.

İnsanüstü Varlıklar

Veli, evliya gibi kişilerin kerametlerinden bahsedilirdi. Hayalet, karabasan hikâyesi anlatılırdı. Mezarlıktan geçemeyenler var, hortlaklardan korkarlar.

Ruh Ve Öteki Dünya

Camide hocalarımızdan duyduklarımızla yetiniyoruz. Kul hakkı ile ilgili hassasiyetler var. Hakkı yenen kişi affetmedikçe hakkı yiyen cennete giremez inanışı hâkimdir.

Hurafeler

Çok eskilerde vardı, şimdilerde yok. Baykuş ötmesi kara kedi geçmesi gibi batıl şeylere inananlar vardı.

Kehanetler

Çok eskiden Köyde bir hoca vardı, Ahmet hoca Yıldız Name diye bir kitap okurdu. Zaman gelecek Amerika'daki insan sizi görecek, siz onu göreceksiniz, zaman gelecek insanlar aya çıkacak, insanlar uçacak gibi konular insanlara anlatırdı.

Beddualar

Şahıslara pek beddua edilmez. Ama Müslümanlara zulüm eden devletlere bazen beddua edilir. Allah seni kahretsin, küfür şeklinde olur, evin yansın, hayrını görme, ocağına ateş düşsün, sürüm sürüm sürün gibi beddualar edilir.

Bereket

Kışın karın çok yağması, ayvanın bol olması. Ayvanın bol olması, o sene kar çok yağacak diye berekete yorumlanır.

Yeminler

Evet yapılır. Allah'ın isimlerine yemin edilir. İki gözüm kör olsun, şuradan kalkmak nasip olmasın gibi yeminler yapılır.

Büyü

Köyde büyü ile ilgili çok inanış yoktur. Ama yapan yaptıran da var.

Sihir

Köyde sihir yapılmaz.

Fal

Fal baktırma ile ilgili bir alışkanlık yoktur. Bazen kadınlar kendi aralarında kahve falına bakarlar.

Kader

Kadere inanırız. Allah ne yazmış ise onun başımıza geleceğine inanırız. Felek, kara bahtım, kör talihim gibi sözler kullanılır.

Nazar

Nas ve Felak sureleri ile Ayet-el Kürsi okunur. Çok eskilerde nazarlık asma oluyordu.

Uğur

Uğur ile ilgili inanışlar yoktur. Bazen bazı kişilerin uğur getirdiğine inanılır. 'Ayağın uğurlu geldi' denir.

Dualar

Sevinçli ya da üzüntülü durumda her durumda dua edilir.

Yağmur Duası

Yağmur duasına eskiden çıkılıyordu. Genelde günahsız olduğuna inanılan kişilerle veya küçük çocuklarla gidilir. Dua edilir ve yemek ikram edilirdi.

Rüya Görme, Düş Yorma

Genellikle yaşlı veya dini bilgisi olanlar yorum yapar.

Sayılar

Köyde sayılara inanılmaz.

Evliya Menkıbeleri

Evliya menkıbeleri takip edilmiyor. Kimin veli kimlerin evliya olduğu sadece Allah'ın bilgisi dâhilindedir.

Mitler

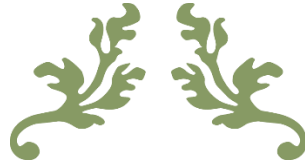
Köyde eski tarih ve eski zamanlardan beri gelen inanışlar yoktur.

Toplumsal Ödüllendirme Ve Cezalandırma

Köyümüzde kötülük yapan dışlanıyor. Bu kişilerle konuşulmaz, samimi davranılmaz ve araya mesafe konur. Başarılı insanlar takdir edilir, kendisine dua edilir.

Yaşamayı Tercih Ettiği Yer Ve Nedenleri

Köyde yaşamayı seviyorlar. Başka yerde yaşamak isteseler tercihleri Karadeniz olurdu. Çünkü dedeleri Karadeniz'den göç etmiştir.

HALK EDEBİYATI

7.HALK EDEBİYATI

Şarkılar

Genellikle hasret ve sevda üzerine Karadeniz şarkıları ya da Lazca şarkılar söylenir, cilveloy nanayda, erkekler söyler kızlar da tekrar eder.

Halk Şiiri

Köyde bilinen, söylenen şarkılar yoktur.

Kahramanlık Şiirleri

Köyde kahramanlık şiirleri bilinmez.

Ninniler

Lazca ninniler söylenir.

Ha nani nani nani -Ha nani nani nani

Gogixtaş nana skani -Sevsin seni annen

Mo ginkan si inciri -Ben sallıyorum sen uyu

Vida kurbanı skani -Sana kurban olayım

Dandini dastana

Söylenir, uyusun da büyüsün ninni Lazca söylenir.

Skiçkimi beeçkimi eeee bozoçkumi

Mani

Eskiden düğünlerde ve bayramlarda kadınlar söylerdi. Şimdi ise yoktur.

İlahiler

Var. Medine'ye varamadım. Sol cennetin ırmakları. Şimdi köyümüzde ilahiler okunmuyor.

Deyiş

Köyümüzde şiir olarak söylenen deyişler yoktur.

Destanlar

Köyümüzde yaşanmış efsane, destan gibi olaylar yoktur.

Manzum Hikâye

Köyde manzum hikâye yoktur.

Atışmalar

Düğünlerde karşılıklı atışma türü vardı. Şimdi atışma kültürü kalmadı.

7.2.METİNSEL ANLATIM

Halk Hikâyeleri

Yoktur.

Eşkıya Hikâyeleri

Eşkıya hikâyeleri anlatılıyordu ama hatırlamıyorum. Köyümüzde yaşayan biri daha önce eşkıyalık yapmış, insanların boynundan altınlarını, paralarını almış. Başka köylere gidip yollara pusu kurarmış, insanları da öldürdüklerini duydum. Babamın dayısı da o eşkıyalardanmış, 'Koha' diyorlarmış.

Kahramanlık Öyküleri

Köyde bilinen kahramanlık öyküleri yoktur.

Masal

Eskiden imece yapılan günlerde ve yaşlılar çok anlatırlardı. Şimdi ise anlatan yok.

Efsaneler

Köyümüzde bilinen efsane yok.

Fıkralar

İmece yapılan günlerde fıkralar anlatılırdı. Fıkra gibi adamlar vardı. Şimdi ise fıkra anlatan pek kimse yok.

Mektuplar

Mektup kültürü devam etmiyor. Askere gurbette olanlara yazılırdı. Şimdi köyümüzde mektup kültürü devam etmiyor.

Mesel

Köyde mesel okuma geleneği yoktur.

Telgraf

Köyde eskiden telgraf kültürü vardır. Şimdilerde yok.

Hiciv

Köyde hiciv anlatan kimse yok.

7.3.SEYİRLİK

Halk Tiyatrosu/Seyirlik Oyunlar

Çok eskiden düğünlerde ata bari oynanırdı. Kadınlar kına gecelerinde erkek kılığına girip kendi aralarında eğlenirlerdi. Şimdi bu tür eğlenceler pek yok.

Karagöz-Hacivat

Köyde veya çevremizde Karagöz-Hacivat oyunları oynanmaz.

Kukla

Köyde kukla oyunları oynanmaz.

Orta Oyunu

Köyde orta oyunu oynanmaz.

7.4.ÂŞIKLAR

Âşık Edebiyatı Geleneği

Köyde aşık edebiyatı geleneği yoktur.

7.5.SÖZLER

Ata Sözlere

Kabul görmüş atasözleri kullanılıyor. Köyümüze özgü bir atasözü yoktur. Güncel olmayıp ta kullanılan "El elin ineğini ıslık çalarak aramış", "Damlaya damlaya göl olur", "İyi at yemini arttırır" dedemden duydum.

Deyimler

Var." Su testisi suyolunda kırılır", "Dere akar yatağını bulur", "Bugün bana yarın sana" Gibi deyimler vardır.

Özdeyiş

Köyde özdeyiş yoktur.

Kalıp Hareketler (Tavırlar, Jestler, Mimikler), Kalıp Sözlere Ve Sesler

Eskiden daha çok lakap kullanılırdı, isim pek kullanılmazdı. Örneğin; "Kohanın oğlu" derlerdi, "Çolaklar, Talaşlı, Saoğli, Fitozoğulları" gibi lakaplarda kullanılırdı.

Bilmeceler

Eskiden vardı yapılırdı ama hatırlamıyorum.

Argo Sözlere

Pek kullanılmaz, bizim köy daha saygılıdır.

Selamlar

Sözlü (Selamün Aleyküm- Aleyküm selam) Tokalaşarak selamlaşılır.

Tabirler (Deyimler Ve Temsiller)

Çakal Mustafa, Tilki Mehmet, Kaptan Eyüp, Toros Ali Rıza, Aslan, koç gibi adam denir. Çakal gibi uyanık, tilki gibi kurnaz ifadeleri kullanılır.

Tekerlemeler

Köyde bilmece, bulmaca bilen yoktur.

Şakalar

Soğuk şakalar, el şakası, eşek şakası da yapılır, karşıdaki korkutulur, şaka severiz. Genellikle yöresel şakalar yapılır. Yöresel şakalardan biri cami çıkışında ayakkabı saklamak gibi şakalar yapılır.

Yöresel Kelimeler

Genellikle bizim köyde Lazca kelimeler mevcut. Lazca olduğu için diğer köylerden ayrılır.

Söz Dağarcığı

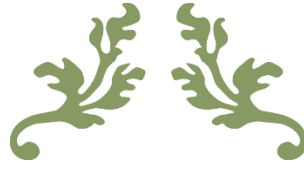
Eskiden köyde insanlar genellikle örneğin; 'evet' kelimesine Lazca karşılığında 'ho' denir bunun gibi benzer Lazca kelimelerde mevcuttur. Şimdi bu kelimeler pek kullanılmıyor.

Vedalaşma Sözleri

Sıradan, hoş çakal, Allaha emanet olun denir.

Yöresel Ağızlar/Şive

Farklı yerlerden gelen insanlar yok. Olanlarda Laz şivesi kullanırlar. "Geleyrum, hava yağdı". Ayrıca kendi aralarında Lazca konuşurlar.

HALK SAĞLIĞI

8.HALK SAĞLIĞI

İnsan Hastalıkları Ve Tedavisi

ASM, hastaneler, evde bakım hizmeti, 112. İnsanların hastalanmaları durumunda doktora gidilir. Ayda 1-2 defa doktor gelir sağlık taraması yapılır.

Halk Hekimliği

Aşı ve kanser taramaları yapılıyor. Daha çok doktor gelmesi daha iyi olur.

Diş Hekimliği

Eskiden yürüyerek ya da binek hayvanlarla (atla) şehre hastaneye gidilirdi. Eskiden diş çeken yaşlılar vardı onlara gidilirdi. Şimdi ise dişçilere çektilir.

Halk Botaniği

Kocakarı ilaçları yapılırdı. Kış için kuşburnu, ıhlamur yapılırdı. Sinemeki kabızlık ve mide için yapılırdı. Ayrıca kekik otu kullanılırdı.

ıhlamur; Çay demleyip soğuk algınlığında, solunum hastalıklarında ve kırınlıklarda içerler.

Çınar Yaprığı; Solunum hastalıklarında kaynatılır.

Sarı Kantaron Yağı; Yaralarda sürülür.

Isırgan Otu; İltihap sökücüdür.

Maydanoz; İltihap sökücü ve idrar yolu hastalıklarında kullanılır.

Halk Veterinerliği

Tarım ve hayvancılık kooperatif ve birlikler gidip geliyor. Bazı durumlarda kendimiz yapardık. Bahçe otu ile tedavi uygulardık. Ayrıca kestane suyu verirdik. Veteriner getirtiliyor. İlçe Gıda Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü de var.

Kocakarı İlaçları

Yanık; Balmumu, zeytinyağı ve yumurta akı karıştırılır yanık olan bölgeye sürülür.

Burkulma; Zeytin dövüp bezle sararlar ya da kırmızı et sararlar.

Ekleme ağrıları ya da burkulmalar; Ceviz, zeytin ve tuz dövülür bezle sarılır.

Kanamalar; Şeker dökerler ya da tütün basarlar. Şu anda kullanılmıyor.

Sağlık Ve Temizlik Uygulamaları

Aşı ve kanser taramaları yapılıyor. Devlet sağlık taramaları rutin ve olması gerektiği gibidir.

8.2.BESLENME

Besin Elde Etme, Hazırlama, Koruma

Fındık, buğday, meyve ve sebze üretilir. Eskiden şeker çay dışarıdan alınırdı. Şimdi birçok şey dışarıdan alınıyor. Şehre bağımlılık arttığı için yazın Suludere' de ikamet edip kışlık yapıyorlar. Doğal beslenmeye özen gösterirler.

Besin Türleri

Köyde Üretilen Besin Türleri (Gıda, Yiyecek, İçecek)	
Bitkisel Besinler	Hayvansal Besinler
Hurma	Et
Fındık	Süt
Elma	Yumurta
Armut	Peynir
Ceviz	Yağ
Erik	Lor
Kiraz	Ayran
Domates	
Biber	
Fasulye	
Lahana	

Beslenme Alışkanlıkları

Genellikle sebze ve meyve ağırlıklı beslenilir. Örneğin ısırgan otu, karalahana, yeşil fasulye, kaldirek, kuşburnu, lahana yemeği, lahana dövmesi, üçgen makarna, erişte, tarhana, kuskus, muska şeklinde peynirli mantı gibi besinlerden faydalanılır.

KÜLTÜREL YAŞAM

9.KÜLTÜREL YAŞAM

9.1.CANLI KÜLTÜR

70 Yaş Üzeri İnsan

Görüşme-Söyleşi-Röportaj			
Konu	Sorular	Konu	Sorular
Aile hakkında		Kişisel tanıtım	
Annelik		Köyü (mahalleyi) tanıtım	
Babalık		Memnuniyet	
Coğrafyayı tanıtım		Mesleki hayat	
Çevre		Öneriler/Tavsiyeler	
Doğal hayat		Sivil toplum	
Eğitim hayatı		Sosyal yaşam	
Ekonomik yaşam		Tarihe tanıklık	
Kültürel yaşam		Toplum yapısı	
Eski-yeni karşılaştırılması		Yapılan iş-uğraşlar	
Geçmiş hakkında izlenim		Yaşam biçimi	
Gelişim		Yaşlılık	
Gençlik		Ulaşım/Yol	
Göç		Sağlık	
İleriye bakış		Askerlik anıları	
Kadın		Seferberlik-Kurtuluş	
Kenti tanıtım		Gurbet-Yurtdışı anıları	

9.2.KÜLTÜREL YAPI

Etnik Özellikler

Köyde Etnik yapı yoktur.

Köyün Sosyal-Kültürel Özellikleri

Kalmadı. Eskiden Bayram sabahı mezarlıklarda Yasin-i Şerif okunur ve yöreye göre yemekler yapılırdı.

9.3.TARİHİ VARLIKLAR

Tarihi Eserler

Eskiden Ermeniler bu köyde yaşardı. Bir değirmen olduğu söylenirdi fakat hiçbir kalıntısı yok.

Tarihi Mezarlıklar

Tarihi mezarlar bulunuyor üzerinde Osmanlıca yazılar yazılıdır.

Tarihi Taşlar

Köyde bildiğimiz tarihi taşlar yoktur.

Tarihi Şahsiyetler

Var ama yaşamıyorlar. Dayımın babası Mudanya'da savaşmıştır. Kayınpederin babası da Çanakkale'de şehit olmuştur. Dr. Hüseyin KARADENİZ Dâhiliye uzmanı köyden çıkmış ve köye faydası olmuş kişidir.

Tarih (Çanakkale, Kurtuluş, Kore, Kıbrıs)

Akrabalarımızdan var ama şu an yaşamıyorlar. Amcamın oğlu Kıbrıs'ta gazi olmuştur.

Ören Yerleri

Köyde geçmişte yapılan ören yerleri yoktur.

Kaleler

Köyde geçmişte yapılan kaleler yoktur.

9.4.EL SANATLARI

Köyde Açılan Kurslar

Yeterli sayıya ulaşamadığı için köyde kurs açılmıyor.

Bilinen El Maharetleri

Eskiden keten ekilip keten dokumalar yapılırdı. Sepet yapılırdı.

Dikiş-Nakış

Köyde dikiş nakış yapılır. Herkes evinde kendisine yapar. Çeyiz için yapılır.

Oya İşlemeciliği

Eskiden tülbent oyları yapılırdı. En bilineni elti eltiye küstü oyasıdır. Dantel, iğne oyası ve nakış gibi el işleri yapılırdı. Ama bu yapılan el işleri gelir sağlamak amaçlı değildir.

Yazma

Yazma yaygın olmasa da Karadeniz'e özgü örtünme şekli vardır. Adına krep denir.

9.5.DOKUMA

Halıcılık

Eskiden pala, kilim ve kumaş dokumacılığı yapılırdı. Eski giysiler kesilerek parçalar birleştirilip pala dokumada kullanılırdı. Ketenden elde edilen iplerle de dokuma tezgâhlarında kumaş dokunurdu.

Dokuma Bezleri Kompozisyon Ve Motifler

Köyde dokumacılık yoktur.

Dokuma Teknik Ve Malzemeleri

Köyde dokumacılık yoktur.

Dokumada Kullanılan Hammaddeler

Kilim ve pala dokumada eski giysi parçaları kesilerek birbirine eklenirdi. Bunlarla kilim ve pala dokunurdu. Ketenden elde edilen iplerle de tezgâhlarda kumaş dokunurdu.

Dokumada Kullanılan Teknikler

Dokumacılıkta kullanılan teknikler bilinmiyor.

Dokumada Kullanılan Tezgâhlar

Dokumacılıkta olmadığı için tezgahta kullanılmıyor.

Dokunan Bez Çeşitleri

Yok

Dokunan Kilim Tipleri

Dokunan kilim tipleri yoktur.

Kilim Araç Gereç Ve Avadanlıklar

Kilim dokumacılığında ahşaptan tezgâhlar vardı. Şimdilerde yok.

Kilim Motifleri

Köyde kilim dokumacılığı yoktur.

Kilimde Kullanılan Boyalar

Ceviz yaprağından ve soğan kabuğundan yararlanılırdı. Ketenden dokunan kumaşlar boyanırdı. Saç boyası olarak da ceviz yaprağı kullanılırdı.

9.6.GELENEKSEL MESLEKLER

Toprak Çömlek İşleri

Eskiden 'Gista' adı verilen ekmek için topraktan tepsi yapılırdı. Bunu genelde bayanlar yapardı.

Urgancılık

Eskiden keten iplerden urgan yapılırdı, kenevirten urgan yapılırdı. Hayvancılıkla uğraşan herkes yapardı.

Geleneksel Meslek Türleri

Köyde genelde hayvancılık yapılırdı. Odun kömürde imal edilirdi. Eskiden sepetçilik yapılırdı şimdi ise kayboldu.

9.7.GİYİM-KUŞAM

Yöresel Kıyafetler

Kadınlar peştamal adı verilen etek üzerine bağlanan kumaş parçası sarar. Erkekler pantolon ve gömlek giyip şapka takar. Laz kültürü olduğu için geleneksel giyim kuşamlarımızı kullanmamız giyimimiz devam ediyor. Düğün, bayramlarda ve nişanlılık döneminde giyilir.

Törensels Giyimler

Çok eskiden gelinler gelinlik olarak beyaz değil de renkli ipekli elbiseler giyerlerdi. Kına gecelerinde de bindallı giyilirdi. Şimdi ise törenlere has giysi yok.

Meslekler Ve Yaş Gruplarına Göre Giyimler

Yaşlılar daha sıkı ve yünlü giyinir.

Erkek Giysileri Ve Aksesuarları

Yelek giyilir. Yünlü giyilir. Kafaya papak denilen deri ya da tüylü şeyler giyilir.

Kadın Giysileri Ve Aksesuarları

Kadınlarımız kuşakları giyerler Şalvar ve başörtüler vardır.

Çocuk Giysileri Ve Aksesuarları

Köyümüzde çocuklara yönelik yöresel giysi ve aksesuarlar yoktur.

9.8.SANAT

Halk Sanatları

Köye has halk sanatları kültürü yoktur.

Kaybolan Sanatlar

Köyde kaybolmaya yüz tutmuş sanatlar yoktur.

9.9.ZANAAT

Kaybolan Zanaatlar

Eskiden Laz sepeti ören vardı. Şimdi ören yok.

Semercilik / Eğercilik

Köyde semercilik / Eğercilik sanatı yapılmamaktadır.

Taş Oymacılığı

Köyde taş oymacılığıyla uğraşan yoktur.

Bakırcılık

Köyde bakırcılık sanatı ile uğraşan yoktur.

Ağaç Oymacılığı

Ağaç oymacılığı eskiden vardı. Artık devam etmiyor.

Diğer Zanaat Türleri

Köyde herhangi bir zanaat türü yoktur.

MUTFAK

10.MUTFAK

Geleneksel Yemekler

Çorbalar	Et Yemekleri	Sebze Yemekleri	Hamur İşleri	Tatlılar	Hoşaf Türleri	Diğer / Özel Gün Yemekleri
Tarhana	Fırında Patatesli Etli Yemek	Kaldirek	Laz Böreği	Laz Böreği		Düğün Çorbası
Yoğurt Çorbası	Etli Türlü Yemeği	Isırgan Otu	Ekşimekli Börek	Baklava	Elma	Pilav
Buğday Aşı		Taze Fasulye	Patatesli Börek		Kızılıcak	Et Yemeği
Lahana Çorbası		Kara Lahana	Pişi		Üzüm	Tas Kebabı
		Turşu Kavurma				Kada
					Erik	Lahana Sarması

Yemek Çeşitleri

Yemeği Yapan Kişi Ve Yemek Hakkında Doldurulacak Form
Adı Soyadı: Duygu Elçi
Doğum Tarihi: 1982
Doğum Yeri: Düzce
En Son Mezun Olduğu Okul/Mezuniyet: Ortaokul
Medeni Durum: Evli
Mesleği/Çalışma Durumu: Ev hanımı
Çocuk Sayısı (varsa): 3
Telefon Numarası (varsa GSM):
Telefon Numarası (varsa sabit):
Katıldığı Mahalle: Suludere Mahallesi
Kaç Yıldır Karamürsel'de İkamet Ettiği: 16
Adresi: Suludere Mahallesi
Yemek Hakkında Bilgi veya Hikâyesi:

Yemek Adı: Karalahana Sarması
İçindekiler: Karalahana, Maydanoz, Pirinç, Tuz, Sıvı yağ, Soğan
Yapılışı: Önce karalahanalar haşlanır İç malzeme için soğan kavrulur içine pirinç, tuz, sıvı yağ, konduktan sonra biraz kavrulur ve demlemeye bırakılır. Sonra üzerine maydanoz doğranır. En son karalahanalarla sarma işlemi başlar.

Yemek Adabı

Eskiden yapılan adetler vardı. Günümüzde ise dışarıda toplu yemek yeniyor. Genellikle büyüklerin sofraya oturması beklenir.

Sofra Düzeni

Yer sofrasında yemek yenirdi. Orta da bir tane bakır kâse olurdu ve tahta kaşıklar ile yemek yenirdi. Sofra düzeni vardır. Önce çorba içilir, sonra ana yemek gelir ve tatlı en son yenir.

Ekmek Çeşitleri

Köy ekmeği eskiden taş fırınlarda pişirilirdi şimdilerde çok nadir. Bilinen en meşhuru mısır ekmeğidir. Buğday unundan da ekme yapılır.

Ekmek Yapımı, Ekmeğin Pişirilmesi

Bazen pazardan karşılanıyor. Genellikle ekme dışarıdan gelir. Bazen kış aylarında köyde kuzinede ekme yapılır. Tandır uygulaması yok.

Hazırlanışı: Un-maya-su ile yapılır. Hamur yoğrulduktan sonra iki saat bekletilir. Mayalandıktan sonra tepsilere konur, dinlendikten sonra fırına verilir.

Kurutmalar

Kışa hazırlık, kuru yufka, tarhana, kuskus, erişte (makarna), domates suyu, turşu (Fasulye turşusu, karışık turşu, lahana turşusu, salatalık turşusu), zeytin yapılırdı. Kurutma pek yok. Demleme amaçlı ıhlamur kurutulur. Toplanan ıhlamurlar gölgelik yerde birkaç gün kurumaya bırakılır. Sonrasında bez torbalara koyularak saklanır. Ayrıca satma amaçlıda toplanır.

Marmelatlar

Kızılıcak, erik, kuşburnu, pekmez marmelatları yapılır.

Kuşburnu marmelatı; Toplanan kuşburnu iyice olgunlaşması için birkaç gün bekletilir. Sonra çekirdeğinden ayrılır. Bir ölçüğe iki ölçük şeker koyarak saklanır.

Reçeller

İncir reçeli, mürdüm eriği reçeli, böğürtlen reçeli, ceviz reçeli, gül ve ayva reçeli yapılır.

Salçalar

Domates salçası ve biber salçası yapılır.

Sirkeler

Genellikle elma sirkesi yapılır.

Yapılışı: Elma, bulgur, nohut ve bol su ile yapılır. Malzemeler büyük bir bidona doldurulur ve havası alınsın diye karıştırılır.

Soslar

Kırmızıbiber ve domates karışımından kahvaltılık sos yapılır. Közlenmiş kırmızıbiber yapılır. Biberler fırında közleme usulü pişirilir. İçine sarımsak ve sirke konularak cevizde katılarak sos yapılır.

Şuruplar

Kuşburnu ve üzüm şirasından çeşitli şuruplar yapılıyor. Ayrıca yaygın olarak üzüm pekmezi de yapılmaktadır. Üzümler genişçe bir kazan ya da taş havuzda suyu çıkıncaya kadar ayakla çığnenir. Daha sonra büyük kazanlarda kaynatılır. Kaynama esnasında özel beyaz renk toprak katılarak pekmezin şiranın kıvamı elde edilir.

Yapılan Yağlar

Tereyağı var ama genellikle hazır alınıyor.

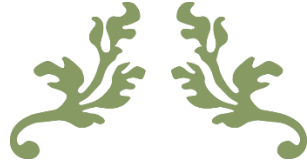
Yoğurtlar

Hayvanı olan yoğurdunu kendisi yapardı. Genellikle ev yapımı yoğurt olur süt dışarıdan da alınabilir.

Tatlılar

Laz böreği; Un, süt, yumurta, şeker ve nişasta ile yapılır. Lazların vazgeçilmez tatlılarından.

MÜZİK

---

11. MÜZİK

11.1.HALK MÜZİĞİ

Türküler

Laz türküleri var. Bu türkülerin en belirgin konusu sevda üzerinedir. İçinde sevdanın geçmediği türkü neredeyse yoktur.

“Dere akayi dere

Nani nani oy oy hayde nani gamoyoy

Kumunu sere sere

Nani nani oy oy hayde nani gamoyoy

Beni de götür dere

Nani nani oy oy hayde nani gamoyoy

Yârin olduğu yere” örneğinde olduğu gibi.

Müzik Aletleri

Tulum, mızık ve körüklü saz meşhurdur. Körüklü sazı çalan var.

Islık Çalma, Çağırma, Ses Çıkarma

Eskiden vardı ıslık ile haberleşme şimdilerde bilen yoktur.

OYUNLAR

---

12. OYUNLAR

12.1.EĞLENCE

Eğlenceler

Eskiden maçlar yapılırdı. Hep birlikte belirli zamanlarda toplanılır, eğlenerek şarkılar eşliğinde mısır soyulur, yufkalar açılırdı. Bayramlarda meydanda ki büyük ağaçlara ip asılır, oğlanlar kızları sallardı. Darbuka ve mızıkça çalınır eğlenilirdi. Düğün ve sünnet merasimlerinde tulum ve kemeçe eşliğinde horon oynanır.

Halk Oyunları

Yöresel oyunlar var ancak sonraki nesillere aktarılmada biraz özensizlik yaşanıyor.

Folklor

Artvin Hopa yöresine özgü geleneksel oyun olarak horon ve üçayak oynanır. Karadeniz yöresine has oyunlar ve kemeçe, tulum eşliğinde horon oynanır.

Halk Eğlenceleri

Köyümüzde yöresel olan geleneksel halk eğlenceleri yoktur.

Alaylar

Kına gecelerinde kadınlar peştamal giyip beyaz başörtüsü üzerine grep adı verilen renkli örtüler takıp testi kırardı. Kına sonrasında kız tarafı oğlan tarafına darbukalar ile gider ve yiyecek veya bir şeyler isterdi. Düğünlerde şimdi olduğu gibi gelinlik giyilir, gelin kızın yüzü örtülür, damat at veya araba ile gelini almaya gelirdi. Gelin almasında kız tarafı damattan duruma göre para, tavuk, inek isteyebilirdi ve gelin evden çıkarken başından aşağı bereket olsun diye şeker, pirinç atılırdı.

Gece-Oturma Oyunları (Yüzük vb.)

Geceleri işten arta kalan zamanlarda mısır patlatılır, kestane pişirilir ve yüzük oyunu oynanırdı. Bu oyun; Bir ebe seçilir. Ebenin elinde bir yüzük olur. Diğer oyuncular yan yana dizilir. Ebe elindeki yüzüğü tek tek herkesin avucuna koyuyormuş gibi yapar. Ama bir tek kişinin avucuna koyar. Bunu diğer oyuncuların görmemesini sağlar. Sonra herkese tek tek yüzük kimde diye sorar. Bilemeyenine eline havluyla vurur. Bilen ise ebe olur.

Dama Oyunları

İki sıra boş kalacak şekilde taşlar dizilir. Taşlar öndeki, sağdaki ya da soldaki boş karelere doğru sürülür, çapraz ve geriye doğru hareket etmez. Oyunu karşı tarafın taşlarının tümünü alan kazanır.

Av Türleri (Kara, Deniz Avları)

Kuş ve keklik avı yapılıyor. Yaban hayvanları olarak domuz ve ayının avı yapılıyor.

12.2.SPOR

Geleneksel Sporlar

Köyde oynanan geleneksel sporlar yoktur.

Köyde Yapılan Sporlar

Gençler kendi aralarında maç oynarlar.

12.3.ÇOCUK OYUNLARI

Çocuk Oyunları

Saklambaç, evcilik, ip atlama, beştaş, seksek, yüzük kimde, çelikçomak ve dokuz taş gibi oyunlar oynanırdı. Bu oyunları oynayan kalmadı.

Kız Oyunları

İp atlama, evcilik, bezden bebek yapıp oynanırdı. Yüzük kimde oyunu erkek kız karışık, genellikle nişanlıların oynadığı oyundu.

Yüzük Kimde Nasıl Oynanır?

Bir ebe seçilir. Ebenin elinde bir yüzük olur. Diğer oyuncular yan yana dizilir. Ebe elindeki yüzüğü tek tek herkesin avucuna koyuyormuş gibi yapar. Ama bir tek kişinin avucuna koyar. Bunu diğer oyuncuların görmemesini sağlar. Sonra herkese tek tek yüzük kimde diye sorar. Bilemeyenine eline havluyla vurur. Bilen ise ebe olur.

12.4. YETİŞKİN OYUNLARI

Yetişkin Erkek Oyunları

Köyde yetişkin erkek oyunu yoktur. Bildiğimiz tek oyun üçayaktır. Onu oynarız.

Yetişkin Kadın Oyunları

Üçayak ve horon oynanır.

TOPLUMSAL YAŞAM

13.TOPLUMSAL YAŞAM

13.1.AİLE YAPISI

Aile Resimleri

Resimler saklanıyor. Var olan eski resimleri duvara astık.

Őecere (Soy-Sülale Belgeleri)

Kaynak soy ağacı, dedelerimiz zamanında Artvin'in Hopa ilçesinden gelmiş. Nüfus dairesinden soy ağacı araştırıldığı için detaylı araştırma yapmadım.93 Harbinde dedelerimiz göç etmişler.

13.2.ÇOCUKLAR

Geç Konuşma

Eskiden hocaya gidilirdi. Şimdilerde ise doktora gidilmektedir. Küçük kızım 5 yaşına kadar konuşamadı. Tıbbi yöntemlerle ve çeşitli sağdan soldan duyumlarla, muhabbet kuşunun içtiği suyu içirmek, 7 tane ineğin dilinin toplanıp yedirilmesi gibi yöntemler denedik.

Çocukta Çok Yaramazlık

Bireysel yöntemlerle cezalandırma, evden dışarı oynamaya çıkamama cezası gibi. Çocuk yaramaz ise kızmak ve bağırarak uyarılır.

Çocuklarla İlgili Düşünceler

Şimdiki nesil çok akıllıdır.

Kız Çocuğun Evlilik Yaşı

Ortalama evlenme yaşı 24-25 tir. Askerliğini bitirip iyi bir iş sahibi olma, aynı şekilde kız için okulunu bitirip ilgili bölümde iş sahibi olma kendi ayakları üzerinde durduğu zaman evlilik olur.

13.3.SOSYAL YAŞAM

Köy, Kasaba Ve Kent Yaşamı (Monografiler)

1994 Yılında 'Atlas' dergisi adında 'yöresel araştırma- makalesinde' araştırma yazısı olarak yer aldı. Musa KARACA'nın yazdığı kitap vardır.

Adetler, Gelenek Ve Görenekler

Bayram sabahları, cami çıkışı, mezarlıkları ziyaret öncesi silah atılır. Aynı şekilde çeşitli eğlencelerde de silah atılır. (Düğün, kına, asker eğlencesi vs.) Yeni evlenmiş damat ziyarete geldiğinde ayakkabıları saklanır. Komşulardan tavuk çalınır, pişirilip sahibine yedirilir. Komşulardan sebze zamanı ekilen sebzeler çalınır, köyün gençleri ve sahibi ile birlikte yerler. Şaka amaçlı yapılır. Laz kültürü ve adetleri vardır. Örneğin düğünlerde kemeçe çalınması gibi. Şimdilerde eski gelenek görenek pek kalmadı.

Yaşanmış Olaylar

Köyümüzü 1916 yılında büyük bir sel felaketi vurmuştur. 1920'lerde ise çekirge istilasına maruz kalmıştır.

Yaşlı İnsanlar

Geneli 60 yaş üstü. Yüzde 70 yaşlı. Köyde sürekli yaşam olmadığı için yaşayanlarda yaşlı ve emeklidir. Genç yok gibi.

Komşuluk

İmece yok ama paylaşım var. İlişkiler güzel, samimi. Tasa, keder, eğlence gibi durumlarda hep bir arada olunur. İmece eskiden meşhurdu şimdilerde pek yok. Komşuluk ilişkileri iyidir.

İş Bölümü

İş bölümü aramızda yapılıyor. İnekleri hanım sağıyor ben tarlayı biçiyorum. Oğlan su taşıyor, kızda yemek yapıyor.

Kullanılan Ev Aletleri

Standart, modern. Laz beli, çapa, kazma, çatal, yayık, sahan ve diğer mutfak eşyaları.

Mevsime Uygun Yapılan Hazırlıklar

Turşu, lavaş, ekmek, menemen, tarhana, ramazana yufka yapılır. Mevsimine göre meyve-sebze ekilir.

Süslenme

Yok. Eskiden yöresel kıyafetler daha çok vardı ama şimdi azda olsa bayramlarda, şenliklerde, düğünlerde yöresel kıyafetler giyilir. Yöresel kıyafetler gençler giymez ama makyaj yaparlar. Yaşlıların elbiseleri Laz kadını giyimidir.

Katkılar

Destek almıyorum. Kendi aramızda yapıyoruz. Bazen muhabbet ortamında köylü komşularımızla yardımlaşırız.

13.4.BAYRAMLAR

Kutlamalar, Törenler

Yazın yapılıyor. Kadirga yöresel şenlikleri düzenleniyor. Katılıyorum. Anma törenleri yok

Takvimi Bayramlar Ve Diğer Bayramlar

Köy okulu zamanlarında okul süslenir ve de çocuklar şiir okur, yürürdü, sokaklarda bayrak oluyordu.

Şenlikler

Kadirga yöresel şenlikleri yapılıyor. Genellikle horonlar oynanır, kemeçe, mızık gibi aletler çalınır oynanır. Hanımlarımız yöresel kıyafetlerini giyer. Gelen misafirlere yöresel yiyecekler dağıtılır.

Ramazana Bayramı

Eskiden toplanırdık. 20 yıl önce şimdi toplanmıyoruz. Sabah namaza gidilir. Namazdan sonra cemaatle bayramlaşılır sonra toplu olarak mezarlığa gidilir. Yasin-i Şerif okutulup dua edilir. Daha sonra eve gider ailemle bayramlaşır kahvaltımı yaparım, akraba ve dostlarımı ziyarete giderim.

Kurban Bayramı

Kurban kesilir, dağıtılır, bayramlaşılır. Namaza gidilir. Namazdan sonra cemaatle bayramlaşılır sonra kurban kesilecek yere gidilir. Kesilen kurban pay edildikten sonra bende kendi payıma düşen hisseyi önce ihtiyacı olanlara pay ederim daha sonra akraba, dost, konu komşuyu ziyarete giderim.

Kandiller

Kandil gecelerinde ibadet yapılır. Camiye giderim. Bol bol şükür, tövbe istiğfar ederim ve salavatlar getiririm. Dua eder, kaza namazlarını kılarım, Allah'tan hayırlısını isterim.

Köy Bayramı

Köyümüze has köy bayramlarımız yoktur.

Bağbozumu

Köyümüzde bağbozumu törenleri yapılmıyor.

Hacet Bayramı

Köyümüzde Hacet bayramı uygulaması yoktur. Köyümüzde yağmur duası veya bereket duası yapılmazdı.

Hıdrellez

Eskiden Hıdrellez kutlamaları yapılırdı ateş yakıp üstünden atlanırdı.

Koç Katımı

Eskiden köyde koç katımı yapılırdı. Koç seçimine ve ırk özelliklerine dikkat edilirdi.

Yıl Dönümleri

Yıl dönümü töreni olarak 4 Temmuz Karamürsel'in kurtuluş törenlerine katılırız.

13.5.GÜNLÜK YAŞAM

Hafta İçi Yaşam

Akşam kahvede TV izlenir. Genelde emekliler yaşadığı için bağ-bahçe işleriyle uğraşıyorlar. Kısmen şehirlerde olduğu gibidir.

Hafta Sonu Yaşam

Hafta sonu aynı şekildedir. Bahçeye gidilir bazen şehir merkezine inilir. Hafta sonu havaya göre açıksa şehirden köye gelenler olur. Piknik, mangal vs. gibi etkinlikler yapılır.

Köylü Bir Erkeğin Günlük Yaşamı

Yıl içinde aynıdır. Cami, tarlada ve kahvede geçer. Köyde erkekler bağ-bahçe işleriyle uğraşırlar. Yaşam öyle temelli olmadığı için genelde şehirde olurlar. Cuma günleri Karamürsel'e pazara inilir.

Köylü Bir Kadının Günlük Yaşamı

Köyde olan kadınlar bağ-bahçe, ev ve çocuk işiyle uğraşır, konu komşu ziyaret edilir. Bayan temelli olmadığı için geneli şehirdedirler.

Ev Eşyaları

Yok. Koltuk, baza, televizyon vs. Eski zamanlardan eşyalar yok. Eskiden kalma güğüm, tas, maşrapa, çaydanlık kaldı.

Dışarıdan Gelen İşçiler

Dışarıdan işçi gelmez. Köyümüze sadece odun kesim zamanı Yörükler geliyor. Sezon bitince köyden ayrılıyorlar.

13.6.KANAAT VE TUTUMLAR

Bilgisayar Kullanma

Köyde genç nüfusu şehirde olduğu için köyde kullanımı yoktur. İnternet bağlantıları zayıftır.

İnternet Kafeye Gitme

Yok. Köyde internet kafe bulunmuyor. Gençlerimiz şehirde oldukları için orada yararlanıyorlar.

Cep Telefonu Kullanma

Köyümüzde cep telefonu yaygın ama cep telefonları iyi çekmiyor.

Tablet Kullanma

Köyümüzde telefon gibi kullanımı yaygın değildir.

Sanal Medya Kullanımı

Yok. Sosyal medya imkânlarından yararlanıyor. Akıllı telefon ve bilgisayar üzerinden gerçekleşiyor.

Televizyon İzleme

Haber programları, maç, dizi gibi amaçlar için kullanılıyor. Akşamları haber izlerim, 1-2 saat vakit geçiriyorum.

Radio Dinleme

Radio dinleme kültürü var. Haber ve maç için kullanılıyor. Telefon çekmediği için radyoya talep biraz daha fazladır.

Sinema Ve Tiyatroya Gitme

Köydeki gençler sinema için ilçeye giderler.

Maç İzleme

Köyde eskiden kahve vardı. Kahvede maç izlenirdi. Şimdi herkes kendi evinde izliyor.

Kahvehaneye Gitme

Kahvehaneye gitme kültürü vardır. Fakat köyde yok denecek kadar az kişi yaşadığı için kahvehane yoktur. Yaşayanlar kendi evlerinde komşu evlerinde vakit geçiriyorlar. Sohbet ediyorlar. Çay içilir, akşam oturulur.

Gazete Okuma Ve Satın Alma

Köyümüze gazete gelmiyor. Gerekli zaman radyo ve telefon üzerinden bilgi alışverişi sağlanıyor.

Spor Yapma

Yaşayanlar yaşlı oldukları için birde bahçe işleri yaptıkları için spora gerek kalmıyor. Genç nüfusta yok.

13.7.GÖÇ

Göç Nedenleri

Emeklilik, özlem ve toprak hasreti dolayısıyla ilçeden köye yerleşenler vardır.

Göç Dönemleri

1965 yılında başlayıp, 1975'de yoğun göç olmuştur. 1986-1996 yılları arası gurbetçilik yoğundu. Almanya göçü vardır. Ayrıca okumak için gelenler oldu. Şimdilerde fabrika çalışanı olmak için göç var.

Göç Edenlerin Statüsü

Göç edenlerin statüsü normaldir. Çocukların eğitiminden, köydeki ulaşımın zor olmasından dolayı ilçeye göç edilir. Köyde yaşayan hane nüfusu çok azdır.

Göç Edilen Yerde Yapılan İşler

Kendi meslekleri üzerinde ilçeye veya bazı illere gidip çalışıyorlar. Fabrika çalışanı ve okumuş ise mesleğini icra etmek.

Göç Edilen Yerler

Karamürsel, İzmit, İstanbul, Yalova, Almanya'ya göç edilmektedir.

Köyde Göç Ve Özellikleri

Ekonomik nedenlerden, orman köyü olduğu için verimli çiftçilik ve hayvancılık yapılmadığı için ve okuma durumundan insanlar göç etmektedir.

Konar Göçerlik

Köyümüzde konargöçer durumda aileler yoktur.

Dönüşümlü Göç Edenler

Almanya, Yalova, İstanbul, Kocaeli'ne göç vardır. %90 Karamürsel, %5 İstanbul, %5 İzmit'e göç ediliyor.

Kademeli Göç Edenler

Köyü terk eden insanlar var. Almanya. Karı koca köyde kalıp çocuklar iş durumlarından dolayı göç eden aileler var. Köyü tamamen terk eden aileler vardır.

Yaylaya Göç

Ufak yaylalar var göç edilmez. Hayvanları olan götürüp otlatır

---

SULUDERE MAHALLESİ

“İBRAHİM AKBABA” KÖY ARAŞTIRMALARI

İBRAHİM AKBABA SULUDERE MAHALLESİ

Konu: Halk Müziği ve Halk Edebiyatı

İbrahim Akbaba

Görüşülen Kaynak Kişiler:

Adı Soyadı: Nejdet Dışpınar

Doğum Tarihi ve Yeri: 1945 Suludere-Karamürsel

Adı Soyadı: Mümtaz

Doğum Tarihi ve Yeri: ... Suludere-Karamürsel

Rumi 1293, miladi 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşında Batum'un Ruslarda kalmasıyla yaşanan Müslüman halkın göçü, önce Artvin/Arhavi oradan da bölgemize oldu. Aynı savaşın etkisiyle, birbirine yakın tarihlerde kafileler halinde gelen Lazlar, Başkiraz (Senaiye), Safiye, Osmaniye (Balaban), Çamçukur gibi köyleri kurdular. Bunlardan biri de Suludere Köyüdür. İlk kuruluşunda 10 hane olan köy, daha sonra gelenlerle 40 haneye ulaştı.

Yukarıda adı geçen farklı köyleri kurup yerleşen birçok sülale, birbirine akrabadır. 1934 yılında çıkarılan soyadı kanunuyla birçok aile, eski sülale ünvanlarını dikkate almadığı gibi, bilerek veya bilmeyerek, diğer akraba grupları ile farklı soyadları aldılar.

Suludere'ye ilk yerleşen sülaleleri şöyle sıralayabiliriz:

Fitozoğulları: Fitoz/Bozpınar/Çampınar/Dışpınar

Talaşoğlu: Çıkmış

Karamahmutoğlu: Karadere/Karadeniz

Demircioğlu: Demir

Karamahmutoğlu: Karadere/Sarıçam

Koptanoğulları: Karaer

Köydeki sohbetlerimizde, köyün ilk kuruluşu 1879-1880 yılları olarak anlatıldı. Nitekim cami duvarındaki levhada 1881 tarihi var. İlk yıllarda yapılan cami, küçük onarımlarla günümüze kadar muhafaza edilmiş.

Köy, yamaçlardan beslenen iki derenin birleştiği bir vadide kurulmuş. Yaz kış suyu eksilmeyen dere nedeniyle olacak, köyün adı Suludere koyulmuş. Tarıma elverişli olmayan arazi yapısı nedeniyle, ancak kendilerine yetecek miktarda da olsa sebze, mısır yetiştiriciliğinde derenin önemi vardır. Bir zamanlar köyde 6 tane değirmen olması derenin ne kadar olumlu kullanıldığını gösterir. Derenin bereketi olduğu gibi bazen felaketlere de sebep olmuş. 1916 ve 1939 yıllarında kuvvetli seller yaşanmış. Köyün içinde birleşip Güneybatıya doğru akan dere, İhsaniye altından dolanıp, Merdigöz'e ulaşır. Burada Avcı Deresi ile birleşip, Yalacdere içinden geçerek

Valideköprü'ye ulaşır. Burada Kızderbent Deresi ile birleşerek güçlenir. Kırkgeçit Vadisi'nden, Ayazma, Altınova üzerinden Hersek Deltasına ulaşır ve buradan İzmit Körfezine dökülür.

Köyün Güneybatı yamacında Ermeni Çiftliği denilen yer, köyün ilk sakinlerinden Fitozoğulları tarafından, eski sakinleri Ermenilerden satın alındı. Fitozoğulları'ndan 5 hane buraya yerleşti. Bu çiftliğin yakınlarında, Tahir Ağa'nın arazisinde bir gölet varmış. Bu gölet ve çevresinde büyük bir yılan, kimine göre ejderha yaşarmış. 1957-58 yıllarında büyük bir toprak kaymasıyla, gölet suları boşalmış. Yılanın bağırtısı günlerce duyulmuş. Daha sonra cesedi dereye bulunmuş. Yaşanan bu heyelanda, atı ile oradan geçmekte olan bir köylü de mahzur kalmış. Feryadına yetişen köylüler tarafından kurtarılmış.

Tahir Ağa'nın Suludere'nin ilk sakinlerinden olduğu anlatıldı. Birinci evliliğinden, 80 yaşına kadar çocuğu olmamış. Hanımı vefat edince, köylülerin de ısrarıyla ikinci evliliğini yapmış ve 1 oğlu, iki kızı olmuş. Enteresandır, oğlu da birinci evliliğinden 65 yaşına kadar çocuk sahibi olamamış. Onun da ikinci evliliğinden bir oğlu iki kızı olmuş.

Köye okul 1961 yılında açıldı. O yıllarda 50 kadar öğrencisi vardı. Günümüzde ise var olan üç öğrenci, taşımali sistemle Karamürsel'deki okula gidiyor.

Suludere'ye elektrik 1976 yılında geldi.

Köyden sürekli göç yaşandı. Almanya'ya, Suudi Arabistan'a, Rusya'ya çalışmaya gidenler olduğu gibi, Karamürsel'e yerleşenler oldu. Esnaflık yapanlar, çeşitli iş kollarında çalışanlar oldu. Ancak, asil uğraşları inşaat işleri olmuştur. Bu arada tahsil yapıp önemli görevler üstlenenlerde oldu. Bunlardan en önde geleni 1925 doğumlu Hüseyin Karadeniz'dir. Dahiliye Müttehassısı Doktor Hüseyin KARADENİZ, Kocaeli Verem Savaş Dispanseri Başhekimi iken, 1979 yılında elim bir trafik kazasında hayatını kaybetti. Oğlu Aytekin KARADENİZ mimar olup, Karamürsel'deki bürosunda hizmet vermektedir.

Celal DIŞPINAR, Elektrik Yüksek Mühendisi oldu.

Bekir KARACAER, Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğünde müfettişlik yaptı.

1955 doğumlu İsmail DEMİR, Pratisyen Doktor olarak halen görev yapıyor.

Nejdet DIŞPINAR, Tüpraş Genel Müdür Muavinliği yaptı.

İşgal sırasında Yunan birliklerinin köye ulaşamadıklarını öğreniyoruz. Savaş yıllarında köyü çevreleyen tepelerde, sürekli nöbetçi bulundurmuşlar. Köyün Güneydoğu tarafında ki tepelerde çatışmalar yaşanmış. Terzi Mevlit Çetesinin de desteği ile Yunan birlikleri köye girememiş. Bu yüzden, çatışmanın yaşandığı tepeye "Muharebe Tepesi" denilmektedir.

Hasan SARIÇAM, Hakkı ÇAMPINAR, Birinci Dünya Savaşı sırasında Yemen Cephesinde şehit oldular. Hüseyin ÇAMPINAR ve Recep Ali KARADERE Kurtuluş savaşında şehit oldular. Veysi DIŞPINAR İnönü muharebelerine mülazım-ı evvel yani yedek subay olarak katıldı.

Diğer Laz köylerinde olduğu gibi, burada da köy nüfusunun azaldığını görüyoruz. Bu da eski yaşam biçimlerinin sürdürülebilmesini, geleneklerin yaşatılmasını olumsuz yönde etkiliyor. Eskiden, özellikle mısır ekiminde, çapalanmasında, toplanmasında ve ayıklanmasında mece dedikleri imece yapılırdı. Mısır ve karalahana Lazların vazgeçilmez besin kaynaklarıdır. Toplanıp ayıklanan mısırları, "nayla" dedikleri mısır ambarlarında muhafaza ederlerdi. Mısır unu çabuk bozulan bir üründür. Ekşir ve kurtlanır. Bu yüzden, tane olarak muhafaza edilir. Özellikle kışın ihtiyaç kadarı nayladan alınıp, köy değirmeninde öğütülür, taze undan türlü yemekler ve mısır ekmeği yapılır.

Eskiden bayramlarda salıncaklar kurulur, şenlik yapılırdı. Beraberlerinde getirdikleri Doğu Karadeniz müziği, düğün ve şenliklerinde nesiller boyu vazgeçemedikleri eğlence kültürüdür. Başlıca enstrümanları mızıkta dedikleri akordeondur. Köyde, önceki nesillerden Ali AKDENİZ ve Mehmet AKDENİZ iyi derecede mızıkta çalardı. Ali SARI ise kaval çalardı. Günümüzde, Mehmet ÇAMPINAR kaval çalar. Mızıkânın günümüzdeki ustası ise Fikret KARAER'dir.

EKLER

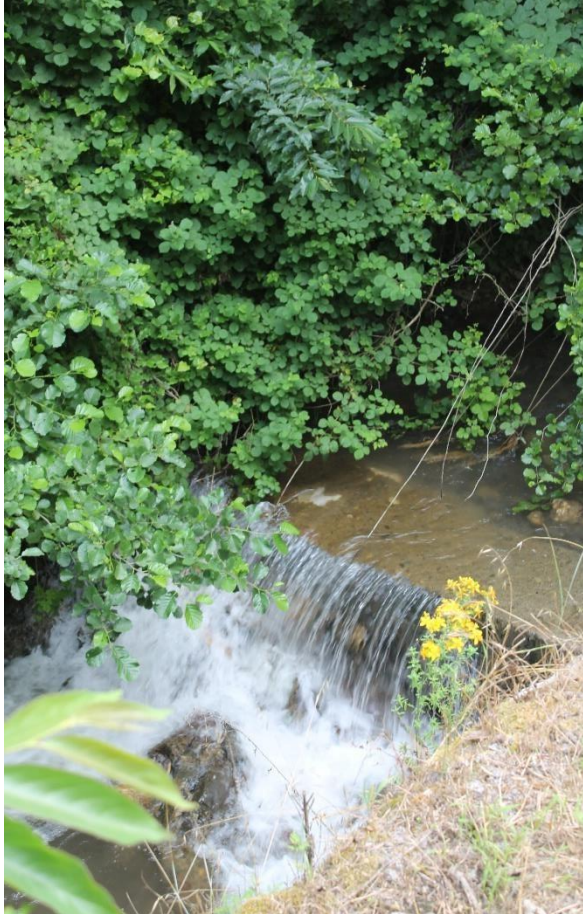

EKLER

FOTOĞRAFLAR

ARAŞTIRMA EKİBİ

DERLEME ÇALIŞMA GURUBU

- ✓ AHMET NARİNOĞLU
- ✓ ABDULLAH BALLI
- ✓ AYL A DUYAR
- ✓ AYŐENUR GÜVEN
- ✓ BÜŐRA FIRAT
- ✓ BÜŐRA ÖZTORUN
- ✓ CANSEL YILMAZ
- ✓ CEMİL KILIÇ
- ✓ CÜNEYT AKAN
- ✓ ELİF DALKIRAN
- ✓ ESRA ALTIN OKTAY
- ✓ FAZLI BİÇER
- ✓ GAMZE KAYA ELBİRLİK
- ✓ HALİSE GÜVEN
- ✓ HAYAL ÖZTÜRK
- ✓ İBRAHİM AKBABA
- ✓ İREM YANAR
- ✓ LALE DOĞANSOY
- ✓ MELİH PALAS
- ✓ MELİHA PALAS
- ✓ MERVE ÖZCAN
- ✓ MUSTAFA ÇETİNKAYA
- ✓ NURDAN DOĞANAY
- ✓ ÖZCAN CANİMOĞLU
- ✓ ÖZLEM KARAKOYUN
- ✓ ÖZLEM KAYA
- ✓ RAVZA APAYDIN
- ✓ REYHAN BÜYÜKAKIN
- ✓ SADRETTİN TEKBEY
- ✓ SELÇUK ALYÜZ
- ✓ SENA GENÇ
- ✓ SERPİL KÖMÜRCÜ
- ✓ ŐÜHEDA ÇINAR
- ✓ ŐÜKRAN YILMAZ
- ✓ TUFAN TOKSOY
- ✓ TÜLAY ÖZÇELİK
- ✓ UFUK U Mut GÜL
- ✓ YASEMİN KÖPRÜLÜ
- ✓ YASEMİN ÜLKER

KAMU GÖREVLİLERİ

- ✓ AYL A DUYAR
- ✓ CEMİL KILIÇ
- ✓ CÜNEYT AKAN
- ✓ ESRA ALTIN OKTAY
- ✓ FAZLI BİÇER
- ✓ GAMZE ELBİRLİK
- ✓ HALİSE GÜVEN
- ✓ HAYAL ÖZTÜRK
- ✓ İREM YANAR
- ✓ LALE DOĞANSOY
- ✓ MELİHA PALAS
- ✓ MERVE ÖZCAN
- ✓ MUSTAFA ÇETİNKAYA
- ✓ NURDAN DOĞANAY
- ✓ ÖZCAN CANİMOĞLU
- ✓ ÖZLEM KAYA
- ✓ RAVZA APAYDIN
- ✓ REYHAN BÜYÜKAKIN
- ✓ SADRETTİN TEKBEY
- ✓ SELÇUK ALYÜZ
- ✓ SENA GENÇ
- ✓ SERPİL KÖMÜRCÜ
- ✓ ŐÜKRAN YILMAZ
- ✓ TÜLAY ÖZÇELİK
- ✓ YASEMİN KÖPRÜLÜ
- ✓ YASEMİN ÜLKER

KAYNAKÇA

1- Veri Bilgi Aktaran Kurum Kuruluşlar

KAMU KURUMLARI		YEREL YÖNETİMLER	SİVİL TOPLUM KURULUŞLAR
Karamürsel Kaymakamlığı	Milli Emlak	Karamürsel Belediye Başkanlığı	Mesleki Kuruluşları Ve En Fazla Üyeye Sahip Basın Kuruluşlarının Temsilcileri
KOÜ Denizcilik Fakültesi	Çevre Ve Şehircilik Müdürlüğü	4 Temmuz Mahallesi Muhtarlığı	Ziraat Odası Başkanı
Karamürsel MYÖ Müdürlüğü	İl Dernekler	Akçat Mahallesi Muhtarlığı	Esnaf Odası Başkanı
Gazanfer Bilge MYO Müdürlüğü	Doğa Koruma Ve Millî Parklar Müdürlüğü	Akpınar Mahallesi Muhtarlığı	Esnaf Kefaret Kooperatifi Başkanı
İlçe Jandarma Komutanlığı	1.Bölge Kocaeli Şube Müdürlüğü	Avcıköy Mahallesi Muhtarlığı	Şoförler Ve Otomobilciler Odası Başkanı
İlçe Emniyet Müdürlüğü	TÜİK	Çamçukur Mahallesi Muhtarlığı	Pazarcular Odası Başkanı
Dsi 15. Şube Müdürlüğü	Gazi Vakfı Gazanfer Bilge Çocuk Yuvası Müdürlüğü	Çamdibi Mahallesi Muhtarlığı	Kamu Yararına Çalışan Dernekler
İlçe Gençlik Hizmetleri Ve Spor Müdürlüğü	Gazanfer Bilge Yurt Müdürlüğü	Dereköy Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Kent Konseyi
İlçe Tarım Ve Orman Müdürlüğü	Karamürsel Devlet Hastanesi	Ereğli Mahallesi Muhtarlığı	Kızılay Derneği
İlçe Halk Kütüphanesi Müdürlüğü	4 Temmuz Şehit Hüseyin Güldal Ortaokul Müdürlüğü	Fulacık Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Şube Temsilciliği
İlçe Mal Müdürlüğü	Atatürk Ortaokul Müdürlüğü	Hayriye Mahallesi Muhtarlığı	Balkan Türkleri Kültür Ve Yardımlaşma Derneği
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	İmam hatip Ortaokul Müdürlüğü	İhsaniye Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Turizm Derneği
İlçe Müftülüğü	Nazmi Oğuz Ortaokul Müdürlüğü	İnebeyli Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Muhtarlıklar Ve Kamu Hizmetlerini Destekleme Derneği
İlçe Nüfus Müdürlüğü	Ahmet Gazanfer Bilge İşitme Engelliler Ortaokul Müdürlüğü	Kadriye Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Bosna Hersek Türkleri Dayanışma Ve Yardımlaşma Derneği
İlçe Sağlık Müdürlüğü	Bekir İlhami Fatma Nedime Calp Ortaokul Müdürlüğü	Karahmetli Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Turizm Derneği
İlçe Sosyal Yardımlaşma Vakfı Müdürlüğü	Güzelkayı Ortaokul Müdürlüğü	Karapınar Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Çevre-Kültür Derneği
SGK Karamürsel	Yalakdere Ortaokul Müdürlüğü	Kayacık Mahallesi Muhtarlığı	Kadın-Çocuk Destekleme Ve Yardımlaşma Derneği
İlçe Tapu Müdürlüğü	Özel Birey Ortaokul Müdürlüğü	Kızderbent Mahallesi Muhtarlığı	
Kadastro Şefliği	100.Yıl Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Oluklu Mahallesi Muhtarlığı	
KAPAM	Karamürsel Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Osmaniye Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel Armagaz	Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Pazarköy Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel Belediyesi	Dr.P. M.Calp Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Safiye Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü	Karamürsel Alp Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Semetler Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel İSU Şube Müdürlüğü	Müdürlüğü	Senaiye Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel Kızılay Şubesi	Karamürsel Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Suludere Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel Vergi Dairesi	Müdürlüğü	Tahtalı Mahallesi Muhtarlığı	
Karayolları 14. Bölge Müdürlüğü	Müdürlüğü	Tepeköy Mahallesi Muhtarlığı	
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı	Karamürsel Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Yalakdere Mahallesi Muhtarlığı	
Kocaeli İl Dernekler Müdürlüğü	Müdürlüğü		
Kocaeli İl Kültür Müdürlüğü	Müdürlüğü		
Kocaeli Telekom İl Müdürlüğü	Müdürlüğü		
Kocaeli YİKOB	Müdürlüğü		
Orman İşletme Şefliği	Müdürlüğü		
PTT Şube Müdürlüğü	Müdürlüğü		
SEDAŞ	Müdürlüğü		
	Karamürsel Akçakoca Anadolu İmam Hatip Lisesi Müdürlüğü		

2.LİTERATÜR KAYNAKLARI

KBŞB KARAMÜRSEL ALP SEMPOZYUM KİTABI (3 CİLT)
ARAŞTIRMACI YAZAR İBRAHİM AKBABA ARAŞTIRMALARI
ERDOĞAN ÖZDEMİR; KARAMÜRSEL TARİHİ, KAPTAN-I DERYA KARAMÜRSEL KİTAPLARI
CEMALETTİN ÖZBAY ARŞİVİ
KARAMÜRSEL KAYMAKAMLIĞI ARŞİVİ
KARAMÜRSEL AB PROJELERİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME MERKEZİ (KAPAM) PROJELERİ
YENİ GÜNDEM GAZETESİ ARŞİV KİTAPLARI
ORTAOKUL VE LİSE ÖĞRENCİ SAHA ARAŞTIRMALARI
KOCAELİ SİVİL TOPLUMLA İLİŞKİLER İL MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KBŞB ULAŞIM DAİRE BAŞKANLIĞI KURUM VERİLERİ
KOCAELİ TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI KURUM VERİLERİ
İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL BELEDİYE BAŞKANLIĞI KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE JANDARMA KOMUTANLIĞI KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE MÜFTÜLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR İLÇE MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL ASO VE HALK EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL KADASTRO ŞEFLİĞİ KURUM VERİLERİ
KOCAELİ TELEKOM İL MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
SAKARYA ELEKTİRK KOCAELİ İL MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İSU ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL ARMAGAZ KURUM VERİLERİ
DSİ 15. ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL PTT MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
AKÇAT MERCAN DERGİSİ
KARAMÜRSEL SEPET DERGİSİ